

Stankovské zvesti

Obecné noviny pre Stankovany a Rojkov www.stankovany.sk/zvesti

Vianočnú atmosféru bolo cítiť všade

Jeden predvianočný víkend sa niesol v znamení troch podujatí. Čakanie na Vianoce sme si mohli spríjemniť trhmi, koncertom aj súťažou.

V Stankovanoch sa uskutočnili v poradí už druhé vianočné trhy,

so stánkami s vianočným, ale aj celoročným tovarom.

Pri stánkoch s oplátkami, medovníkmi a punčom to nádhorne voňalo, pri stánku s liečivými bylinkami a čajmi zasa človek pookrial pri starostlivosti o seba a svojich blízkych. V po-

nuke boli doplnky do domácností, pečené čaje, tkané koberce či obrusy, periny, syrové výrobky a ďalší tovar.

V nedeľu druhý adventný víkend pokračoval skvelým koncertom ružomerskej skupiny RK JAZZ BAND so svojimi spevákmi Katkou Plachou, Katkou Schoberovou, rodáčkou zo Stankovian a Jaroslavom Antolom.

Javisko svojou veľkosťou bolo pre tak početnú hudobnú zoskupenie trochu primálne, ale ako sa vraví „dobrých ľudí sa všade veľa zmestí“, tak sa aj stalo.

V priebehu 90 minút nám hudobníci predstavili skladby známych autorov, pridali aj piesne s vianočnou tematikou, čím všetkých prítomných divá-

kov dokonale naladili na prichádzajúce sviatky. Na záver sa starosta obce poďakoval za krásne kultúrne predstavenie a dodal, že budeme všetci radi ak si koncert o rok znova zopakujeme. Diváci nechceli hudobníkov so spevákmi prepustiť a svojim potleskom si zaslúžili ešte dodatok v podobe krásnej piesne Tichá noc.

V Stankovanoch sa jednoducho na vianočné sviatky tešíme, a takéto akcie len podporia súdržnosť, lásku, porozumenie a radosť, ktoré Vianoce vyjadrujú.

Preto treba vyjadriť vďaka ľuďom, ktorí sa starajú o organizáciu a chod takýchto akcií a majú chuť a elán priniesť potešenie pre ostatných občanov obce. Patrí im zato vďaka.

text: Slávka Belková

Mikuláš prišiel aj do Stankovian

Aká by to bolo predvianočné obdobie, keby neprišiel aj sv. Mikuláš?

Dorazil aj do Stankovian, presne 6. decembra o 16. hodine, kedy ho už netrpezlivo čakali deti so zvedavými očami. Mikuláš prišiel so svojím anjelom a neskôr dorazil aj čert, aby dali každému to, čo si zaslúži za to ako

sa po celý rok správal, a ako konal. Niektoré deti sa tešili, niektoré sa veru aj báli. Napriek počiatočným obavám, strachu, ale aj obdivu, detičky predviedli krásny a bohatý program, kde spievali, tancovali, recitovali - všetky, od najmenších detičiek zo škôlky až po väčšie deti zo základnej školy. Program si

deti nacvičili pod vedením učiteľiek a p. vychovávateľky zo ZŠ s MŠ v Stankovanoch.

Mikuláš všetko pozorne sledoval spolu s rodičmi detí. Po vystúpení povedal, že u nás nie sú deti, ktoré by si nezaslúžili sladkú odmenu a preto odmení všetky. Čert sa síce pokúšal aspoň nejaké deti chytiť a vziať so sebou, Mikuláš ho však vyhnal so slovami, že tu niet dieťaťa, ktoré by nebolo dobré.

Po odovzdaní sladkých darčiekov sv. Mikuláš pozval deti, aby mu pomohli rozsvietiť vianočný stromček pred kostolom, čo sa im k radosti všetkých podarilo. Stromček svietil a vianočné obdobie adventu v Stankovanoch sa začalo. Veríme že celý vianočný čas bude plynúť v pokoji, láske, radosti a porozumení.

text: Slávka Belková

Milí naši čitatelia, Stankovci, rodáci!

Blíži sa čas Vianoc, pokoja, rodinných stretnutí, spomienok aj radosti z očakávania príchodu nového roka. Preto vám prajeme, aby ste tento čas prežili v láske a príjemné chvíle nech vyplnia aj vaše novinky.

Redakcia Stankovských zvestí a Obecný úrad

Sviatočné slovo pána farára

Kniha Deti píšu Bohu vznikla tak, že anglická učiteľka dala v škole deťom úlohu napísať niečo Pánu Bohu. Tak vznikla veľmi pekná kniha. Jeden chlapec napísal: Pane Bože sprav zo mňa vtáka, ak to urobíš, tak ti sľubujem, že ťa veľmi dlho nebudem otravovať inými prosbami.

Na prvý pohľad veľmi úsmevná a aj taká detská prosba chlapca, ale vo vnútri sa ukrýva túžba každého z nás. Vznášať sa. Nielen priestorovo a fyzicky – kto z nás by si nádhru Vianoc nechcel pozrieť z perspektívy oblakov, ale asi každý z nás by chcel byť nad tým všetkým, čo sa tu odohráva: nepokoj, napätie, nespravodlivosť, vojna, bolesť, veľké problémy....kto z nás by sa nechcel vzdialiť do výšky nad týmto a byť nad vecou, vznášať sa nad mrakmi, ktoré sa tiahnu u nás doma, alebo v Európe.

Aj Pán Boh mal pranie a keďže je Boh, tak si ho splnil na Vianoce. On chcel ísť dole, do tej biedy, nepokoja, vojny a chcel tu zostať s nami. A tak sa stal človekom. Chcel sa narodiť uprostred dejín, v chudobe, v rodine, pred ktorou sa zatvárajú dvere, prežiť život aj plný utrpenia a ktorý sa zdanlivo tragicky končí.

Boh je blízky, je medzi nami. Ježiš z Nazareta je Boh medzi nami. Boh v Ježišovi ukázal, že všetko zlo, ktoré nás obklopuje a tvári sa ako absolútne, absolútnym nie je. Jediným Bohom je ten, ktorý sa pre nás stáva človekom. Ježiš nám sľúbil, že príde znova a to nielen v sláve na konci dejín, ale prichádza v tých, ktorí potrebujú pomoc: Ak ste pomohli tým, ktorí boli hladní, núdzni, tak som

to bol ja, ktorému ste pomohli. Treba si uvedomiť, že aj dnes môže prísť k nám Kristus v tých, ktorí potrebujú našu pomoc. A bolo by veľmi tragické, keby obstáli tak ako Jozef a Mária v Betleheme, keď ich ľudia vykázali do chlieva. Dnes by možno našli takisto odkaz na dverách: Už je plno, alebo berieme, ale iba kresťanov!! Ani Jozef, Mária a Ježiško neboli v dobe narodenia dieťatka kresťania, ale boli židia. Neprepasme chvíľu návštevy Boha u nás.

Prosme, aby sme nezmeškali jeho príchod. Jeho zvest je tu pre všetkých ľudí, kresťania nemajú monopol na Ježiša. On v jasiach otvára náruč dokorán. Ľudia pred 2000 rokmi túto otvorenú náruč prebili klincami na kríži a kresťanská zvest nám hovorí, že ani to nie je koniec, stále sa odmieta jeho posolstvo, jeho láska. A on prichádza stále a stále. Na Vianoce si pripomíname jeho príchod a každé Vianoce dáva príležitosť aj nám, aby sa jeho príbeh stal našim príbehom. Boh ako človek nám ukazuje, ako má vyzeráť ľudstvo, nie uzavreté, ale otvorené v láske. V každom z nás je ešte tak veľa nerozvinutého človečenstva, každý z nás má na sebe ešte veľa čo rozvíjať.

Na Vianoce svet vonia po Bohu. Židia hovoria, že Boh stvoril svet a stiahol sa z neho. Ale predsa len, tak ako sud, ktorý bol naplnený dobrým vínom, aj keď je prázdny vonia po víne. Svet vonia po Bohu a ľudia na Vianoce idú za tou vôňou. Nadýchnime sa a nesme tú vôňu v sebe každý deň v roku nášho života.

Miloš Labaš,
správca farnosti

Obsah

čo nájdete v Stankovských zvestiach

Obecné
zastupiteľstvo 3-4

Lúky 5

Protesty pre
chýbajúce diaľnice 6

Z betonárne
smetisko 7

Spoločenská
kronika 7

Investičné akcie 8

Krajské voľby 9

Most cez Váh 10-11

Kronika obce 12

Futbal 16-17
Pozvánky 20

Most s. 10-11

Dron v Stankovanoch s. 10

Aktivačné práce s. 8

Blokáda s. 6

Redakcia

Stankovské zvesti
Obecné noviny pre Stankovany
a Rojkov

www.stankovany.sk/zvesti
štvrtročník - šírený bezplatne
Číslo 1 ročník XI. december 2017
náklad: 400 ks

EV 3939/09
ISSN 1339-1984

Vydavateľ:
Obecný úrad Stankovany
Stankovany 133, 034 92,
IČO: 00 315 761

Stankovské zvesti

šéfredaktorka:
Mgr. Ľubica Stančíková,
zástupkyňa šéfredaktorky:
Ing. Mária Straková

redakcia: Vendelín Čieško,
Mgr. Pavol Škuta,
JUDr. Vladimír Urban
grafická úprava a sadzba
textu: Mgr. Ľubica Stančíková,
spolupracovali: Ing. Slávka Belková
tlačiareň: Vrábek, Dolný Kubín

kontakt na redakciu:
stankovskezvesti@centrum.sk

Texty neprešli jazykovou úpravou. Redakcia si vyhradzuje
právo na apretáciu rukopisov a ich neuverejnenie.

UZÁVIERKA BUDÚCEHO ČÍSLA: 11.3. 2018

Prosíme autorov textov, aby tento termín dodržali

Obecné zastupiteľstvo v Stankovanoch

Vyberáme zo štvrtého zasadnutia obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 21. 09. 2017

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stankovany otvoril o 17. hodine a viedol starosta obce Rudolf Baleja, ktorý privítal všetkých prítomných. Obecné zastupiteľstvo (OZ) sa zišlo v počte sedem poslancov z celkového počtu deväť poslancov, takže OZ bolo uznášaniaschopné.

V úvode OZ schválilo program rokovania v predložennom znení.

OZ na svojom rokovaní prijalo uznesenia k týmto prerokovávaným bodom:

- Správa o plnení uznesení OZ prijatých na júnovom zasadnutí OZ, Správu o výsledku vykonaných kontrol a Správu o kontrolnej činnosti za I. polrok 2017, ktoré predniesla hl. kontrolórka obce

- Správa o hospodárení spoločnosti Obecné lesy Stankovany, s.r.o. za I. polrok 2017 predniesol konateľ spoločnosti Ladislav Lovás, ktorého doplnil OLH Ing. Pavol Chyla

OZ ďalej zobralo na vedomie:

- Plnenie rozpočtu obce k 31.03.2017 a k 30.06.2017

- Konsolidovanú výročnú správu Obce Stankovany za rok 2016

- Informáciu starostu obce o otvorení šk. roku 2017/2018 v ZŠ s MŠ Stankovany a prejednanie požiadaviek ZŠ s MŠ na Obec Stankovany:

- Žiadosť o úpravu stromov v záhrade školy – starosta zabezpečí zoštíepkovanie orezaných stromov

- Žiadosť o opravu oporného múru a oplatenia školskej jedálne – bude prejednaná finančnou komisiou

- Žiadosť o výmenu okien v budove ZŠ s MŠ – bude prejednaná finančnou komisiou – zahrnúť do rozpočtu na rok 2018.

Starosta informoval o obsahu jednania s Vodárenskou spoločnosťou Ružomberok vo veci požiadavky obce na dobudovanie ďalších vetiev kanalizácie v obci Stankovany a miestnej časti Rojkov.

Ďalej starosta informoval o postupnom dobudovaní ka-

nalizácie zo zdrojov vodárenskej spoločnosti.

OZ obce Stankovany zobralo na vedomie a súhlasilo s obsahom Zmluvy o spolufinancovaní realizácie kanalizácie v miestnej časti Rojkov do konca roka 2017

Bod rôzne:

Starosta informoval o vydaní knihy V stopách dávno odviazeho času.

OZ obce zobralo na vedomie informáciu starostu o postupe prác pri vybavovaní pozemkov a potrebe zabezpečenia ďalších krokov na výstavbu obecných nájomných bytov a rodinných domov v lokalite Pod Jasením.

OZ obce Stankovany zobralo na vedomie informáciu starostu obce o požiadavke obce na úpravu obecného parku.

OZ obce Stankovany zobralo na vedomie informáciu starostu obce o priebehu rokovania ohľadom výstavby diaľnice D1 Turany – Hubová.

OZ obce Stankovany zobralo na vedomie informáciu starostu obce o odpovedi na petíciu ohľadom nedostatočného signálu mobilného operátora Orange, a.s.

OZ obce Stankovany zobralo na vedomie informáciu starostu obce o návrhu zavedenia internetu v budove KACR Stankovany vrátane cenových ponúk.

OZ obce Stankovany zobralo na vedomie obsah Rozhodnutia Okresného úradu Ružomberok, odboru starostlivosti o životné prostredie vo veci vykonania technických opatrení zabráňujúcich usmrčovaniu vtákov.

Ďalej zobralo na vedomie informáciu starostu obce o schválení osadenia turistických značiek na trase „Výstup na Šíp“.

Poslani zobrali na vedomie obsah listu Okresného úradu Žilina vo veci použitia dvoch kusov dopravných zrkadiel pri ceste I/18 v miestnej časti Rojkov a o žiadosti obce o osadenie dvoch kusov dopravných zrkadiel adresovaných Slovenskej správe ciest Lipt. Mikuláš a Správe ciest ŽSK Žilina.

Diskusia

Ing. Mária Straková požiadala, aby riaditeľka školy na budúce zasadnutie OZ pripravila správu o modernizácii školy za roky 2016/2017.

Poslanec Ján Chomist sa opýtal, či by pozemky v katastri obci nemohla kosiť obec Stankovany. Starosta odpovedal, že pozemky kosia tí, čo majú podpísané a platné zmluvy.

Starosta informoval o tom, že Jednota dôchodcov natrela tribúnu a pergolu na ihrisku. Poslanec Ján Chomist požiadala o vyčistenie potoka na hornom konci od železničného podjazdu až po Váh. Starosta obce odpovedal, že ako každoročne vyčistenie potokov na území obce zabezpečí.

Starosta obce poďakoval všetkým prítomným za účasť, aktívny prístup a trpezlivosť. Následne zasadnutie o 20:30 hod. ukončil.

O potravinách v Rojkove

Na zasadnutí prejednávajú poslanci otázku predajne potravín na Rojkove.

Starosta obce informoval OZ o tom, že nájomca Juraj Matejčík zrušil predajňu potravín v Rojkove ku dňu 01.08.2017 z dôvodu nízkeho záujmu občanov o kúpu v tejto predajni a nerentabilitu. Prejavil však záujem o ďalšie prevádzkovanie pohostinstva.

Starosta obce pripomenul, že požiadal majiteľa PÍŤ STOP

Ing. Pavla Rendku o rozšírenie predaja základných potravín vo svojej prevádzke. Ten však potvrdil, že aj on do konca roka 2017 zvažuje zatvorenie svojej prevádzky pre nízke tržby.

Starosta obce ďalej konštatoval, že o prevádzku potravín v objekte bývalej materskej školy v Rojkove prejavila záujem Andrea Majerová. Starosta navrhol, aby sa doterajší nájomca Juraj Matejčík kontaktoval s touto záujemkyňou a v kladnom prípade, že menovaná

osoba prejaví skutočný záujem o prenájom, doterajší nájomca Juraj Matejčík požiadala Obec Stankovany o písomný súhlas na prenájom predajne potravín pre Andreu Majerovú, s ktorou si uzatvorí samostatnú podnájomnú zmluvu.

Poslanec Michal Straka uviedol, že Andrea Majerová v prípade, že sa dohodne na podmienkach nájmu v bývalých Potravinách FRESH, predajňu potravín v miestnej časti Rojkov zriadi.

**Vyberáme z piateho
zasadnutia obecného
zastupiteľstva,
ktoré sa konalo 28. 11. 2017**

Zasadnutie obecného zastupiteľstva obce Stankovany otvoril o 17.h. a viedol starosta obce Rudolf Baleja. Obecné zastupiteľstvo sa zišlo v počte 7 poslancov z celkového počtu 9 poslancov, takže OZ bolo uznášaniaschopné.

Správu o priebehu vyučovania a o hospodárení v ZŠ s MŠ Stankovany v roku 2017 predniesla riaditeľka školy Mgr. Daniela Jarošová.

Odzneli nasledovné diskusné príspevky:

Riaditeľka školy Mgr. Daniela Jarošová poprosila o pomoc pri orezávaní ovocných stromov v areáli školy prípadne tieto práce realizovať cez Slovenský zväz záhradkárov Ružomberok. Ďalej spomenula potrebu opravy oplozenia a oporného múru pri kotolni.

Starosta obce okrem iného pripomenul, že je potrebné urobiť všetko pre to, aby nedošlo k zrušeniu našej školy.

Poslanec Joachim Fúra prisľúbil, že ovocné stromky osobne oreže, požiadavka na oplozenie a opravu oporného múru je zapracovaná v návrhu rozpočtu obce na rok 2018 vo výške 1600 eur a poznamenal, že je zarážajúce, že až 17 detí z obce chodí do škôl v okolitých obciach a do vzdialeného Ružomberka.

Poslanec Ing. Peter Tomáš poznamenal, že sú tlaky na centralizáciu škôl.

Mgr. Jarošová uviedla, že podávala žiadosti o finančné dotácie cez rôzne projekty, napr. na Ministerstvo školstva, cez banky a podobne. Väčšina projektov však bola smerovaná na plne organizované školy, nie na školy ročník 1. - 4. Všade však treba politické a iné známosti, projekty sú textovo pripravené, len treba pomôcť pri ich presadení u vyhlasovateľov. Vyzvala poslancov o súčinnosť a pomoc pri

presadzovaní projektov u vyhlasovateľov.

Pani riaditeľka uviedla, že sú potrebné finančné prostriedky na doplnenie bylinkovej záhrady na doplnenie sadenicami. Čo sa týka vybavenia školskej jedálne, budú dokúpené dva nerezové stoly, vymenilo sa okno a podobne.

Ďalej uviedla, že chce školu potiahnuť dopredu, aby obec neprišla o školu, ale má dojem, že odozva zo strany rodičov nie je taká, akú by si učители, ale aj ostatní zamestnanci školy zaslúžili. Rodičia neprídu sami niečo pomôcť, urobiť brigádu, ale hľadajú len chyby na práci učiteľov.

Starosta uviedol, že ani jemu a ani poslancom neskladajú občania vždy poklony, napriek tomu si myslí, že všetci máme záujem pracovať v prospech obce a občanov. Poznamenal, že na otvorení nového šk. roka, ktorého sa zúčastnil v našej škole, si všimol, že riaditeľku a učiteľky majú deti a žiaci radi a väčšina rodičov oceňuje prácu učiteľov a vedenia školy.

JUDr. Vladimír Urban uviedol, že čo sa týka kritiky a pocitu z akejsi nevraživosti od niektorých rodičov voči pracovníkom školy, že bohužiaľ zamestnanci vo verejných funkciách musia zniesť vyššiu mieru kritiky, i keď mnohokrát neobjektívnej.

Joachim Fúra požiadala, aby Obecné lesy Stankovany s.r.o. prispievali na obnovu miestnych komunikácií. Cesty sa tým, že po nich chodia vozidlá naložené vyťaženým drevom, nadmerne opotrebovávajú, preto je potrebné, aby sa aj Obecné lesy Stankovany s.r.o. podieľali na obnove miestnych komunikácií. Taktiež navrhol, aby na obnovu miestnych komunikácií prispieval aj Pozemkové spoločenstvo - Urbár Stankovany.

M. Straka uviedol, že urbár nemá vlastné autá, vozia to súkromníci, ktorí platia cestnú daň, prečo by mal prispievať na

údržbu miestnych komunikácií. Môže to byť len na dobrovoľnej báze.

L. Lovás, konateľ spoločnosti Obecné lesy Stankovany s.r.o. uviedol, že nasledujúci rok budú vozit drevo na vlastnom traktore. OL platia nájom cez 4-tisíc eur, v tomto by mohli byť zahrnuté aj prostriedky na obnovu miestnych komunikácií.

Požiadavka nákupu GPS prednesená Ing. P. Chylom (OLH) bude riešená formou verejného obstarávania (súťažou) v ďalšom období s tým, že zariadenie by mohlo nájsť využitie aj v iných organizáciách v obci.

OZ obce Stankovany schvaľuje 3/5 väčšinou všetkých poslancov zámer odpredať pozemkov parc. č. E-KN 4213/1 zastavané plochy a nádvoria o výmere 3243 m², E-KN 3659 trvalý trávnatý porast o výmere 2055 m², E-KN 4213/4 zastavané plochy a nádvoria o výmere 1783 m², spolu o celkovej výmere 6406 m² priamym predajom z dôvodu hodného osobitného zreteľa pre spoločnosť SGI, s.r.o., Rusovská cesta 56, 851 01 Bratislava v cene 1,52 eur/m².

Starosta obce informoval poslancov o obsahu Žiadosti o pridelenie prebytočného majetku zo dňa 27.10.2017 adresovanej KR HaZZ Žilina, ktorou Obec Stankovany žiada o pridelenie 1 kusu P-V3S POKA a 1 kusu príviesu PV 06.04.

Diskusia:

Ján Chomist sa opýtal, dokeď sa musí pripojiť na kanalizáciu, ak ju má pred domom vybudovanú. Starosta odpovedal, že najneskôr do roku 2021 sa budú musieť pripojiť na kanalizáciu všetci občania, ktorí majú kanalizáciu vybudovanú pred domom.

Joachim Fúra pripomenul, že FK SOKOL Stankovany dáva projekt na osvetlenie športového areálu a vybudovanie elek-

trickej prípojky. Požiadala starostu, aby požiadala SSE, a.s. o zriadenie prípojky.

Ing. Peter Tomáš sa opýtal, či existuje projekt na protipovodňové opatrenia. Starosta uviedol, že projekt je pripravený. Ing. Peter Tomáš požiadala či je možné tento projekt zverejniť. Starosta uviedol, že to už uverejnil.

Jozef Kachút uviedol, že tým, že sa postaví protipovodňová hrádza v Stankovanoch, tak sa vytopí Rojkov, preto poslanci nesmú schváliť tento projekt.

Michal Straka uviedol, že HaZZ dostal zákaz chodiť na prvostupňové požiare, na to sú určení dobrovoľní hasiči, čiže obec musí mať takúto hasičskú jednotku. Preto navrhol, aby sa stanovili pravidlá na hasenie požiarov hospodárskych budov občanov, ktoré HaZZ už hasiť nesmie.

Napríklad ak horí humno, tak sa musia volať dobrovoľní hasiči z obce, ktorí sú povinní prísť do 10 minút; ak nepríde jednotka z našej obce, možno požiadať aj jednotku dobrovoľných hasičov z inej obce. V prípade, že by bola nejaká sťažnosť, bude smerovaná na starostu. V krátkej budúcnosti bude musieť obec mať zamestnancov dobrovoľných hasičov – musí mať hasičskú jednotku schopnú pohotovo zareagovať v prípade požiarov.

Starosta k tejto veci nemá doteraz žiadne informácie. Takáto informácia nebola podaná ani na zasadnutí ZMOS-U a prisľúbil, že túto otázku predloží na najbližšie zasadnutie starostov a bude sa aj informovať na OHZ v Ružomberku.

Plné znenie je k dispozícii na obecnom úrade aj na stránke obce

**Zostavili: Mária Straková,
stan**

Zmätky a nepravdy okolo nájmu lúk

Na pôde obecného zastupiteľstva sa v septembri dlho preberala vážna téma. Týka sa nájomných zmlúv na pozemky v okolí obce, ktoré nie sú obhospodarované a zarastajú burinou. Predseda Urbáru Stankovany Ján Karas adresoval poslancom zastupiteľstva list. Pre objektívne informovanie čitateľov ho zverejňujeme v plnom znení:

Pozemkové spoločenstvo - urbár Stankovany, Vás týmto žiada o zrušenie nájomnej zmluvy č.01380/2017-PN-Z-P40730116.0.

Predmetná zmluva je nájom poľnohospodárskych pozemkov v Stankovanoch, ktoré má v správe SPF a p.Vrlík. Súhlasné stanovisko k tejto nájomnej zmluve dal starosta Rudolf Baleja.

Spolu sa jedná o 13 908 m² plochy a je uzatvorená na dobu 10 rokov. Pozemkové spoločenstvo prejavilo záujem o túto pôdu ako prvé a na túto skutočnosť bol p.Baleja upozornený pracovníkom SPF. Starosta obce mu odpovedal, že sa nejedná o pozemky, o ktoré má záujem Urbár. Keďže nemôže mať vedomosť o ktoré pozemky sa jedná, považujem to z jeho strany za nekorrektné jednanie voči záujmom občanov tejto obce.

Uvedená zmluva priniesie p.Vrlíkovi okrem iného 4170 eur priamych platieb za jeden rok od PPA. Pozemkové spoločenstvo má vytvorené štruktúry na príjem dotácií na poľnohospodársku pôdu a chce hospodáriť na pozemkoch ktoré sa nachádzajú v katastri. Stankovian. K tejto otázke zvoláva zhromaždenie, ktoré sa bude konať 24.9.2017. v KACR. Sme presvedčení, že prostriedky, ktoré sa dajú získať v našej obci, by v nej mali aj zostať. Vaše stanovisko k tejto žiadosti budem tlmočiť občanom. Za pochopenie Ďakujem.

V zápisnici z obecného zastupiteľstva sa píše:

Starosta obce prečítal obsah listu predsedu Pozemkového spoločenstva – Urbár Stankovany, podpísaného predsedom Jánom Karasom, ktorý bol adresovaný priamo poslancom OZ.

Starosta obce považuje obsah listu za nepravdivý a zavádzajúci s cieľom znevážiť jeho prácu ako bolo tomu počas uplynulých rokov v súvislosti s činnosťou spoločnosti Obecné lesy Stankovany, s.r.o., ktorú Ján Karas často kritizoval a jeho nekorrektné a nepravdivé tvrdenia na adresu Obecných lesov Stankovany, s.r.o. sa nepotvrdili.

Následne informoval o obsahu listu jedného z prenajímateľov, ktorý reaguje na obsah listu adresovaného poslancom OZ a taktiež vyvracia stanovisko predsedu PS Urbár v Stankovanoch J. Karasa. Starosta ob-

ce poznamenal, že poslanci OZ a ani samotný starosta obce nemajú právo zrušiť žiadnu zmluvu, ktorej obec nie je účastníkom.

Starosta obce prehlásil, že práve zodpovedne hájil záujmy občanov obce Stankovany, ktorí podpísali nájomné zmluvy s prenajímateľom pozemkov tým, že sa osobne presvedčil, že zmluvy sú skutočne podpísané a že sa jedná o našich občanov a vyjadril súhlas s tým, že bude postarané o neudržiavané a neobhospodarované pozemky v katastri našej obce a nebudú zarastené burinou ako tomu často bývalo.

Predseda PS Urbár Stankovany Ján Karas sa starostovi obce po vysvetlení nejasností a nedorozumení ospravedlnil a prisľúbil, že nepravdy, ktoré boli v liste adresované poslancom, vysvetlí na nasledujúcom Valnom zhro-

maždení Pozemkového spoločenstva.

OZ obce Stankovany berie na vedomie:

- obsah listu PS Urbár Stankovany zo dňa 19.09.2017 podpísaný predsedom Jánom Karasom

- obsah vyjadrenia nájomníka poľnohospodárskych pozemkov v Stankovanoch Ing. Matúša Vrlíka, ktorý má so Slovenským pozemkovým fondom podpísanú a platnú zmluvu na nájom pozemkov a ktorý považuje list J. Karasa za špekuláciu a vyvracia jeho tvrdenia v plnom rozsahu za nepravdivé.

- OZ obce zobralo na vedomie ospravedlnenie predsedu PS Urbár Stankovany Jána Karasa starostovi obce za nepravdivé informácie adresované poslancom a starosta obce ospravedlnenie prijal a záležitosť považuje nateraz za uzavretú. «

Reakcia na list odoslaný pozemkovým spoločenstvom Urbár Stankovany od nájomcu Matúša Vrlíka. Pre nedostatok priestoru ho zverejňujeme v skrátenej forme ale tak, aby sme nevynechali nič podstatné

So SPF sme podpísali nájomnú zmluvu na 13 908m², ktorá je uzavretá na 10 rokov. V našom prípade sa jedná o lúky Korbalka, Hrad, Piesok, Tepličné, Hlien, pod Selžňou, Pod grúňom.

K tomu, aby sme mohli na týchto plochách prevádzkať poľnohospodársku činnosť, sme museli urobiť niekoľko krokov, bez ktorých by sme si z morálneho hľadiska nikdy nedovolili na nich hospodáriť.

Ako prvú vec sme si z katastra vytiahli listy vlastníctva, ktoré na daných plochách figurujú. S týmito ľuďmi sme sa následne osobne stretávali, predstavovali náš zámer a s väčšinou sme podpísali aj nájomnú zmluvu.

Až na základe týchto nájomných zmlúv sme mohli žiadať nájomnú zmluvu od SPF, zastupujúceho v tomto prípade neznámych vlastníkov. Hlavnou podmienkou na získanie nájomnej zmluvy od SPF, boli zmluvy so známymi vlastníkmi. S týmito nájomnými zmluvami sme oslovili aj starostu Rudolfa Baleju, oboznámili sme ho o našom zámere, stave nájomných zmlúv a požiadali ho o súhlas hospodáriť na už podpísaných plochách. Bol prekvapený, že to nemá podpísané p. Nechaj, pretože takéto chýry sa po dedine nesú.

Súhlas sme dostali, no až po jeho preverení na SPF, že je všetko podľa zákona. Prečo by išiel starosta proti rozhodnutiu občanov, ktorých stanovisko sme mu doniesli vo forme nájomných zmlúv. Keby Urbár Stankovany prejavil o tieto pozemky záujem, tak ich žiadosť figuruje na SPF a ten čaká na dodanie nájomných

zmlúv od známych vlastníkov.

Zmluva, v prípade fungovania dotácií v operačnom období 2014-2020, by nám mala každoročne priniesť 2780 eur. Po roku 2020 je reálne, že dotácie na plochu nebudú vyplácané vôbec a táto dotácia sa bude hlavne vzťahovať na to, čo poľnohospodár vyprodukuje. Príkladom nám dúfam budú vyspelejšie západoeurópske krajiny.

Dnešný systém fungovania dotácií je živnou pôdou pre špekulantov. Stávať podnikateľský zámer na poberanie dotácií je dosť krátkozraké. Podpísané máme parcely, na ktorých je výrobitelné seno. Dôvod je taký, že hodnota sena, ktoré tu vyprodukuje, má oveľa vyššiu hodnotu ako nejaká dotácia. Naším zámerom je chov kvalitného čistokrvného hovädzieho dobytku na plemenitbu. A s tým sme aj za ľuďmi šli a oni nás v tom podporili. «

POMÔŽU BLOKÁDY?

Snáď len posledné zúfalstvo prinútilo stovky ľudí prechádzať sa po priechodoch pre chodcov. Na protest a s transparentmi v ruke. Situácia na liptovských cestách je neúnosná, za posledných 20 rokov v regióne nepribudol jediný kilometer diaľnice a Národná diaľničná spoločnosť sa veľmi neponáhľa. Cesty prvej triedy už dávno nestačia, život vedľa hlavnej cesty je neznesiteľný.

Za posledný polrok boli v Liptove dovedna štyri protestné blokády, jedna z nich aj pred Rojkovom na hlavnej ceste. Obec sa zúčastnila dosiaľ všetkých protestných akcií, či už v Ružomberku alebo naposledy aj v Likavke.

Nespokojní Liptáci zablokovali cesty v Rojkove, Liptovskej Osade a v Likavke 20. októbra. Od 16. do 17. hodiny nebolo možné prejsť cez okres.

Podľa informácií z polície sa vytvorili kolóny vo všetkých smeroch na ceste 1/18 a ceste 1/59 v Ružomberku, no táto akcia ovplyvnila aj dopravnú situáciu v okrese Dolný Kubín a Martin.

Protesty nie sú aktivitou len troch spomenutých obcí, ale celého regiónu.

„Vychádza z hláv nás, predstaviteľov samosprávy, teda primátora mesta Ružomberok, Igora Čombora a starostov obcí dolného Liptova, povedal starosta Likavky Marián Javorka, ktorá sa tiež

dlhodobo angažuje v tom, aby sa výstavba chýbajúcich ciest v Liptove konečne rozbehla.

Dodal, že nakoľko nie je ochota jednať, vysvetľovať situáciu, hovoriť o termínoch a možnostiach, povedali si, že takto to ďalej nepôjde.“

V tomto roku mala byť diaľnica oficiálne odovzdaná do užívania. Pri Ružomberku vyrástli len betónové pomníky, ktoré nevedú nikam.

„Čo je za tým? Dovolím si tvrdiť, že je to skoro až primitívne slovenské politikárčenie a vytĺkanie určitých výhod. Dopláca na to ten prostý človek, ktorý tu žije,“ ozrejmil.

Čo rok, to ľudský život

Starosta Stankovian počas blokády v Rojkove pripome-

nul, že na prechode, ktorý práve blokujú, zahynulo 7 ich občanov.

„Ďalších osem zomrelo pri nehodách priamo v zastavanom území Rojkova a v katastri obce za posledných 55 rokov zahynulo 50 účastníkov dopravných nehôd a 20 ľudí bolo zranených,“ povedal Rudolf Baleja.

Počas protestu zbierali podpisy pod petíciou za urýchlenú výstavbu diaľnice v regióne.

„Účastníci blokády boli slušní, podobne ako vodiči áut a mnohí z nich dokonca aj podpísali našu petíciu,“ spresnil Baleja.

Do Rojkova prišli aj starostovia a ľudia zo susedných obcí Švošov a Hubová, ktorých tiež trápi chýbajúca diaľnica.

Naposledy protestovali Likavčania 29. novembra, s transparentmi v rukách pol hodinu blokovali priechod pre chodcov pri Reštaurácii Hubertus.

Pri každej protestnej blokade sa účastníci mohli podpísať pod petíciu za urýchlenú dostavbu diaľnic na Liptove.

Ako to vyzerá s Korbeľkou?

Pri úseku D1 Turany – Hubová s dlhým tunelom Korbeľa predpokladá NDS začiatok výstavby na konci roka 2020 a dokončenie v roku 2026.

Diaľničiar na úseku pracujú ďalej, zatiaľ ale iba od stola. Pripravujú dokumentáciu na územné rozhodnutie, dokumentáciu stavebného zámery a dokumentáciu na stavebné povolenie pre získanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia, aby sa mohla zabezpečiť súťaž na zhotoviteľa stavby.

Ružomberok stále nejasný

Nová trasa tunela Čebrať sa momentálne posudzuje z hľadiska vplyvov na životné prostredie, teda prebieha proces EIA.

Posledná informácia z NDS hovorí, že už došlo k podpisu dodatku na dokončenie diela s firmami, ktoré diaľnicu stavajú. Zmení sa dátum dokončenia a cena, za ktorú ju stavebné firmy postavia.

„Naším cieľom je čo najskôr obnoviť práce na pozastavených častiach stavby úseku D1 Hubová – Ivachnová. Ak nepríde k odvolaniam, proces EIA by sa mal ukončiť na prelome januára a februára,“ povedala hovorkyňa Národnej diaľničnej spoločnosti Michela Michalová.

» Na hlavnej ceste v Rojkove

Text: stan

» Keď ešte bolo rušno

» Húštiny zakrývajú veľký neporiadok

Betonáreň mala slúžiť diaľnici dnes je z nej zarastené smetisko

Medzi obcami Stankovany a Ľubochňa vedľa cesty I/18 začali pred približne desiatimi rokmi budovať základ pre betonáreň. Tá mala slúžiť pre prípravu betónových zmesí pri výstavbe diaľnice D1 na úseku Turany – Hubová.

Betonáreň, ktorá betonárňou nikdy nebola, dnes zarastá vrbovým krovím, stovky metrov nových asfaltových ciest už takmer nevidno a z areálu sa stala veľká skládka, ktorá priťahuje svorky túlavých psov.

Stráca sa v kroví

Všetko, čo bolo kovové a použiteľné, ľudia rozkradli. Jeden z bývalých zamestnancov povedal, že bol pri tom, keď v areáli položili nové asfaltové cesty, vybudovali podklad pre technológiu, celú lokalitu oplotili a uzamkli za kovové brány.

Keď sa ale výstavba kvôli zmene trasovania zastavila, areál postupne spustol a divoký porast ho úplne pohltil.

„Hovorilo sa, že vstupné brány, ale aj všetko ostatné, čo sa dalo, pobrali ľudia z dodávateľských firiem potom, čo im zhotoviteľ stavby za práce

nezaplatil. Či je to skutočná pravda ale neviem, šuškal sa to ako klebety medzi ľuďmi,“ povedal bývalý zamestnanec.

Psi a desiatky skládok

Keď sme areál betonárne navštívili a predrali sa vrbovým krovím, okrem niekoľkých psov sme napočítali desiatky čiernych skládok. Na kôpkach ležal stavebný, zelený, ale aj bežný komunálny odpad. S otázkou, čo s ním, sme sa obrátili na starostu Rudolfa Baleju.

„Areál patrí do nášho katastra, Národná diaľničná spoločnosť uzavrela s majiteľmi pozemkov zmluvu a potom začala so stavebnými prácami. Pokým bol areál oplotený a uzavretý bránami, odpad sa tam nekopil. Problémy sa začali potom, čo ľudia oplotenie rozkradli,“ povedal starosta.

Karolína Ducká, hovorkyňa Ministerstva dopravy SR, ktoré má túto agendu po zmene trasovania diaľnice na starosti, povedala, že čo sa týka čiernych skládok, zodpovednosť za ne rieši zákon o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vandali zobrali, čo sa dalo

Opýtali sme opäť starostu Stankovian, čo teda s odpadom, ktorý sa v areáli nakoopil. R. Baleja vysvetlil, že pokiaľ čierne skládky objavajú na voľných priestranstvách v katastri, tak je za ne zodpovedná obec.

„V prípade betonárne ide o oplotený stavebný objekt a za ten zodpovedá majiteľ, v tomto prípade NDS, alebo ministerstvo dopravy. To, že areál spustol a vandali rozbíjali oplotenie, je nedbalosť majiteľa,“ dodal starosta.

Skládky starosta monitoruje a niektorým našiel aj pôvodcu. Stále je to podľa neho málo a problém sa opakuje. „Ľudia sú nevychovaní a odpad tam stále vyvážajú. Majiteľ by si mal areál monitorovať a oplotenie opraviť. Už sme ho aj vyzvali, aby konal, no situácia sa zatiaľ nemenila,“ vysvetlil R. Baleja a doplnil, že na výzvu ľudí z osady Strakov utratili dva túlavé psy.

S areálom NDS ešte počítá

V budúcnosti podľa informácií z ministerstva dopravy s touto lokalitou počítá Národná diaľničná spoločnosť. Mala by slúžiť ako staveb-

ný dvor na stavbu D1 Turany – Hubová. Úpravu pozemkov do pôvodného stavu bude riešiť projektová dokumentácia stavby po definitívnom stanovení trasy diaľnice D1.

„Po zmene projektu D1 ministerstvo dopravy vložilo rozostavanú stavbu do základného imania NDS v hodnotenej znalcom. Do rozostavaného stavebného objektu NDS zatiaľ neinvestovala. Každý objekt, ktorý tvorí súčasť úseku, sa započítava do celkových nákladov stavby,“ vysvetlila K. Ducká.

Text: MJ

Narodili sa:

Bibiána Gallová 17.7. Michal Matthew Straka 9.9. Adam Kurnota 6.9.

Úmrtia:

Jozef Krúpa, 31.7. (61 r.) Felicita Kachútová, 9.8. (94 r.) Anna Čiešková, 18.9. (74 r.) Blažena Halamová, 15.9. (66 r.) Amália Straková, 10.9. (78 r.) Adalbert Letko, 23.11. (91 r.)

Sobáše

Ľubica Kubišová a Juraj Stančík » 20.5.

Ing. Matej Fúra a Mgr. Lucia Huntatová » 1.9.

Zdenko Štanga a Zuzana Vrabcová » 9.9.

Investície roka

Rok 2017 bol pre obec v investičnej oblasti priaznivý a podarilo sa splniť nielen to, čo poslanci spolu s obecným úradom naplánovali, ale aj dostavba kanalizácie v Rojkove popri Váhu bola realizovaná vďaka opakovaným požiadavkám na adresu Vodárenskej spoločnosti Ružomberok.

Obecný úrad

V investičnej oblasti je potrebné pripomenúť výmenu starých drevených okien v prístavbe obecného úradu za plastové s horizontálnymi žalúziami a taktiež netesných vchodových drevených dverí za kvalitné hliníkové dvere, čo sa tiež prejavuje na tepelnej pohode v celej budove obecného úradu.

Novinky v kultúrnom dome

Ďalej treba pripomenúť dodávku a montáž nového

ozvučenia a osvetlenia hlavnej sály kultúrneho domu podľa schválenej projektovej dokumentácie tejto stavby. Obidve investičné akcie boli realizované dodávateľmi, ktorí vzišli z vyhlásenej užšej súťaže.

V kultúrnom dome sa nám podarilo namontovať žalúzie do spoločenskej miestnosti a chodby, ďalej osadiť plávajúcu podlahu v troch prísluších miestnostiach na balkóne, vyhotoviť nové bezpečné schody na pódium a opraviť a zosilniť všetky stoly v tejto budove. Podarila sa aj montáž horizontálnych žalúzií na chodbe a v malej zasadačke tejto stavby.

Pouličné lampy

Za zmienku stojí aj výmena 10 kusov pouličných lúčov od železničnej stanice po Františka Straku na Kúte, ktoré nám boli dodané bezplatne. Jedná sa o lampy, ktoré

majú vyššiu svietivosť voči súčasným svietidlám, ktoré sú nainštalované na celom území našej obce. Demontované svietidlá boli použité na osvetlenie areálu pri hasičskej zbrojnici v Rojkove resp. sú menené podľa potreby v prípade poruchy osvetlenia.

Osvetlenie v Rojkove

V miestnej časti Rojkov sa obec podieľala na dodávke stĺpov verejného osvetlenia, káblov, zásypového materiálu

a ostatného režijného materiálu, kde pri hasičskej zbrojnici dobrovoľní hasiči realizovali vonkajšie osvetlenie. Osvetľovacie telesá boli poskytnuté z obce a jednalo sa o demontované svietidlá v časti od železničnej stanice na Kút, ktoré boli obci dodané bezplatne. Náklady na uvedené akcie a práce budú zverejnené v plnení rozpočtu obce.

Text: RB

Pomoc aktívnych pracovníkov je pre obec nepostrádateľná

Na aktívnych a údržbárskych prácach sa podieľalo 5 pracovníkov, ktorí pracovali 32 hodín mesačne od 1. januára 2017 až dodnes.

Cez úrad práce ďalej pracovali v obci v 1. polroku 3 pracovníci a v 2. polroku pracujú opäť 2 pracovníci 80 hodín mesačne.

Všetci mali nárok na ochranné pracovné prostriedky, pracovné oblečenie a obec mesačne nakupovala aj pracovné náradie, čo nám počas uplynulých rokov, ale aj v súčasnosti veľmi pomohlo a pomáha.

Práce riadi a koordinuje zamestnanec obce Vendelín Čieško za práceneschopného Antona Dubovca podľa

pokynov a požiadaviek starostu obce.

Pracovníci vykonávali v uplynulom období okrem iných nešpecifikovaných najmä tieto práce:

- čistenie ciest, chodníkov a verejných priestranstiev od snehu v zimnom období
- čistenie a kosenie verejných priestorov, čistenie potokov, pomoc pri likvidácii TKO, starostlivosť o verejnú zeleň, pravidelná starostlivosť o areál miestneho cintorína a jeho okolia a hrabanie lístia v jesenných mesiacoch v areáli cintorína, obecného parku a prísluších verejných priestranstiev a v okolí kultúrneho domu a obecného úradu
- v rámci možností starostlivosť o obecný park, čis-

totu autobusových zastávok a okolia mädokýšu na Močiaroch

- pomoc pri príprave palivového dreva a pratanie paliva pre obecný úrad, kultúrny dom a základnú školu

- montáž a osadenie 3 ks turistických máp na území obce

- čistenie a upratovanie kultúrneho domu pred konaním a po skončení jednotlivých akcií a podujatí

- pravidelná pomoc pri opravách verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu v obci

- obnova a oprava verejných budov a ich bežná údržba

Text: RB

Stankovany majú mobilnú aplikáciu

Všetky dôležité informácie a oznamy o novinkách v obci dostávajú Stankovanci vo forme sms správy do mobilných telefónov.

Obec chce kráčať s dobou, preto pripravili novú možnosť, ako komunikovať s ľuďmi. „Aplikácia prináša prehľad aktualít z webu obce, upozorní na novovložené správy, dozviete sa včas o organizovaných akciách, môžete si pozrieť fotografie alebo dokumenty, vyvesené na úradnej tabuli,“ spresnila Slávka Belková z obecného úradu v Stankovanoch. Aplikácia zaberie v mobilnom telefóne so systémom Android či IOS len 13 megabajtov, nevyhnutnosťou pre jej fungovanie je pripojenie k internetu.

Kanalizácia sa postupne rozšírila a rozšíri sa aj na budúci rok

Ďalšou dôležitou investičnou akciou roka 2017 boli predovšetkým práce na do-
stavbe verejnej časti kanali-
zácie v Rojkove.

Práce prebiehali v úseku od
rodinného domu Dariny Po-
važskej po predajný stánok
Daniely Gašperovej o celko-
vej dĺžke cca 140 m. Celko-
vé náklady predstavovali čiast-
ku cca 22-tisíc eur, z toho obec
prispela na základe schválenej
zmluvy s Vodárenskou spoloč-
nosťou Ružomberok čiastkou
sedem tisíc eur.

Po výstavbe tejto vetvy ka-
nalizácie bolo v Rojkove na-
pojených päť rodinných do-

mov a jedna obchodná pre-
vádzka. Celkovo bude možné
napojiť na túto vetvu kanalizá-
cie 9 objektov.

Naviac na Valnom zhro-
mazení Vodárenskej spo-
ločnosti Ružomberok bo-
la dňa 20.11.2017 schválená
požiadavka obce na dobudo-
vanie ďalšej vetvy kanalizácie
v Stankovanoch, od Kultúr-
neho domu po rodinný dom
Františka Barbuša, ktorá sa
bude realizovať v roku 2018.

To znamená, že po rea-
lizácii uvedenej vetvy bu-
de odkanalizovaná v Stan-
kovanoch celá ulica od vstu-
pu do obce od Lubochne po
rodinný dom Antona To-

máňa a v Rojkove od predaj-
ného stánku Daniely Gašpe-
rovej po rodinný dom Vladi-
míra Ondrejku na Šiaroch.
Kedy bude odkanalizovaná

časť Stankovian za železnič-
nou traťou a v Rojkove, časť
od Kopania po Laz, záleží len
od toho, kedy bude daná vý-
zva na vybudovanie kanaliza-
cií z eurofondov. Predpoklad
je, že to môže byť niekedy až
po roku 2020.

Text: RB

Krajské voľby

Máme za sebou voľby do vyšších územných celkov. Prináša-
me podrobný prehľad toho, ako sme volili v Stankovanoch
a toho, ako dopadli voľby v Žilinskom samosprávnom kra-
ji. Ružomerský okres budú zastupovať piati poslanci v kraj-
skom zastupiteľstve.

Ako je už známe, voľby vyhrala Erika Jurinová (43,67 %) a je
novou župankou Žilinského samosprávneho kraja, nahradila
Juraja Blanára (29,77%).

Poslancami za obvod Ružomberok nasledujúcich päť rokov
budú Karol Javorka (5 378 hlasov), Michal Slašťan (4 790 hla-
sov), Ján Bednárík (4 141 hlasov), Ľubomír Kubáň (4 049 hla-
sov), Dušan Lauko (3 679).

Účasť vo voľbách do vyšších územných celkov

v Stankovanoch bola

33,63 %

VÝSLEDKY VOLIEB V STANKOVANOCH:

Por- adie	Meno	Priezvisko	Strana	počet hlasov	percentá	
1	Erika	Jurinová	OĽANO, SaS, KDH, OKS, NOVA	105	32,11	zvolený
2	Juraj	Blanár	SMER-SD	72	22,01	
3	Marián	Murín	NEKA	64	19,57	
4	Peter	Sagan	ĽS Naše Slovensko	53	16,20	
5	Anton	Martvoň	NEKA	18	5,50	
6	Peter	Cibulka	NEKA	6	1,83	
7	Stanislav	Pirošík	VZDOR, KSS	5	1,52	
8	Ján	Mikolaj	SNS	3	0,91	
9	Kristián	Hoffmann	SZS	1	0,30	X

Por- adie	Meno	Priezvisko	Strana	počet hlasov	percentá	
1	Peter	Caban	OĽANO, SaS, KDH, OKS, NOVA	130	9,83	
2	Karol	Javorka	NEKA	116	8,77	zvolený
3	Ľubomír	Sidor	NEKA	110	8,32	
4	Michal	Slašťan	OĽANO, SaS, KDH, OKS, NOVA	105	7,94	zvolený
5	Dušan	Lauko	SNS	75	5,67	zvolený
6	Milan	Frič	NEKA	74	5,59	
7	Michal	Buchta	ĽS Naše Slovensko	59	4,46	
8	Ján	Bednárík	OĽANO, SaS, KDH, OKS, NOVA	57	4,31	zvolený
9	Lucia	Vozárová	ĽS Naše Slovensko	57	4,31	
10	Pavol	Hurák	ĽS Naše Slovensko	53	4,00	
11	Martin	Baran	NEKA	52	3,93	
12	Gustáv	Kapina	ĽS Naše Slovensko	40	3,02	
13	Ivan	Pavliško	ĽS Naše Slovensko	38	2,87	
14	Ľubomír	Kubáň	NEKA	36	2,72	zvolený
15	Ľudovít	Bečko	OĽANO, SaS, KDH, OKS, NOVA	33	2,49	
16	Juraj	Bobek	SNS	33	2,49	
17	Tibor	Lauko	SNS	31	2,34	
18	Ivan	Fábry	NEKA	29	2,19	
19	Ivan	Rončák	OĽANO, SaS, KDH, OKS, NOVA	29	2,19	
20	Martina	Camberová	SMER-SD	28	2,11	
21	Albín	Husarčík	SMER-SD	28	2,11	
22	Miroslav	Štefček	SMER-SD	22	1,66	
23	Roman	Camber	SNS	19	1,43	
24	Zdenka	Klinková	NEKA	17	1,28	
25	Ľubomír	Turan	NEKA	16	1,21	
26	Stanislav	Pirošík	VZDOR	12	0,90	
27	Vladimír	Šimalčík	NEKA	10	0,75	
28	Branislav	Hrbček	SNS	8	0,60	
29	Ivan	Gregor	KSS	5	0,37	

Opäť o túženom moste cez Váh

Na redakčnú poštu odpovedá priamo starosta obce.

Koncom augusta som si všimol na pootvorenej schránke pri pošte časť papiera, ktorý by čoskoro vypadol na podlahu. Vybral som ho a bolo na ňom napísané:

„Dobrý deň pán starosta, už je to veľa rokov a viem, že to nie je lacná záležitosť, ale potešilo by to veľmi veľa ľudí z obce a okolia, keby sa postavil most pre autá z Rojkova do Stankovian. Žijeme v 21. storočí a skoro každý človek má auto. Ľudia cestujú do práce a veľmi tu chýba takýto most, ktorý by skrátil cestu našim občanom, záchranným službám atď., na žilinský smer. Tak by som sa chcela opýtať za všetkých ľudí, či by sa dalo niečo spraviť. Ďakujem!“

Milá anonymná pisateľka!

Veľmi oceňujem Váš záujem o dianie v obci a to, že aj Váš

trápi tento problém. Chýbajúci most cez Váh ma osobne trápi už štyri desaťročia! A nielen mňa, ale veľa ľudí bývajúcich v Stankovianoch a v Rojkove, ale aj mnoho jej návštevníkov a motoristov.

Keďže v tejto veci som sa pokúsil v uplynulých rokoch konať (a nielen ja), ale aj moji predchodcovia, rozhodol som sa nielen Vás, ale ako píšete, že most by potešil veľa ľudí, informovať všetkých, čo obec v tomto smere urobila, ale bohužiaľ dosiaľ bezúspešne.

Most chýba každému občanovi a návštevníkovi našej obce. Ale viem o jednej občanke, ktorej chýba vari najviac. A to našej poštárke, ktorá každý deň po doručení pošty na dolnom konci Stankovian smutne pozerá na druhú stranu Váhu, pretože sa musí vrátiť na lavicu ku kostolu, aby sa mohla dostať do Rojkova.

V osemdesiatych rokoch minulého storočia sme s mojím bývalým predchodcom

Petrom Lackom uvažovali o tom, že keďže visutá lavica cez Váh doslúžila a bol na ňu vyhlásený havarijný stav a zákaz používania, že by sme ju nahradili novým železobetónovým mostom, ktorý by slúžil aj pre autá.

Statici posúdili nosnosť betónových pätičiek na oboch brehoch Váhu a konštatovali, že betónovú konštrukciu mosta by nevydržali. Jediným riešením bolo vybudovať nový betónový most s prístupovou cestou od hlavnej cesty I/18.

Osobne som za týmto účelom navštívil Povodie Váhu v Piešťanoch, kde som sa dozvedel, že budeme uvažovať o výstavbe nového mosta, len musí byť bez piliera v koryte Váhu, nakoľko vtedy platné predpisy nedovoľovali postaviť ďalší most s pilierom medzi mostmi v Lubochni a v Kralovanoch.

Na takýto most, ktorý by stál takmer 15 miliónov slovenských korún obec peniaze nemala. Následne som vtedy napísal list otcovi biskupovi Dominikovi Hrušovskému na Ústav sv. Cyrila a Metoda v Ríme, v ktorom som popísal stav okolo uvažovaného mosta v našej obci, zlú finančnú situáciu miestnej časti Rojkov a aj to, že v našej obci zahynulo mnoho ľudí pri ceste do práce, ale aj kostola a požiadal som ho o finančnú výpomoc.

Pán biskup mi v obsiahlej odpovedi odpísal, že jeho ústav takýmito prostriedkami a v takom množstve nedisponuje, čo mu je ľúto a že nám nevie pomôcť.

Keďže situáciu sa nepodarilo vyriešiť výstavbou nového mosta z dôvodu nedostatku financií, obec zabezpečila projektovú dokumentáciu a v pomerne krátkej dobe sme vybudovali súčasnú oceľovú lavicu cez rieku Váh o celkových nákladoch zhruba 1 milión slovenských korún, kto-

rá slúži dodnes a v súčasnosti by ju bolo potrebné po tridsiatich rokoch prevádzky rekonštruovať.

Problémom boli aj súpeniaze

Druhý pokus o výstavbu nového mosta mal môj predchodca Ing. Ján Tatár v roku 2007, ktorý mal byť vybudovaný pri rojkovskom obchode bývalých potravín. Most mal mať dva piliere, dĺžka oblúka predstavovala 70 m, šírka jazdného pruhu mala byť 2,75 m s chodníkom pre peších o šírke 1,50 m. Projekt bol spracovaný v troch variantoch návrhu mosta cez Váh, vrátane križovatky s hlavnou cestou I/18 v Rojkove. K ďalším prípravným prácam a realizácii výstavby mosta nedošlo a predpokladám, že to bolo z dôvodu nedostatku financií.

Spojenie s malou vodnou elektrárnou

V záujme riešenia premostenia Váhu som spolu s poslancami obecného zastupiteľstva pokračoval v aktivitách aj po mojom opätovnom nástupe do samosprávy obce v roku 2010. Aj naše snahy sú však doteraz bezúspešné, čo nás všetkých veľmi mrzí.

Pre objektívnosť však chcem pripomenúť, akým spôsobom by sme chceli dosiahnuť, ako sa dostať bezpečnejšie a kratšie z jednej strany Váhu na druhú.

Rôzni podnikatelia sa dlhodobo pokúšajú na toku Váhu od Kralovian až po Liptovskú Teplú vybudovať malé vodné elektrárne. Aj na území našej obce plánovali, resp. plánujú vybudovať vodné elektrárne poniže Rojkova pri čistiarni odpadových vôd a v Stankovianoch nad pílnicou guľatiny.

Jednou z požiadaviek starostov obcí a obecných za-

stupiteľstiev bolo pri vyjadrovaní sa obce ku projektovej dokumentácii aj vybudovanie prístupovej cesty do obce po hrádzi malej vodnej elektrárne aspoň pre osobné automobily, sanitky a zásobovacie vozidlá do 3,5 tony.

Nikto z nich nemal s takouto požiadavkou problémy a súhlasil s ňou. Bohužiaľ, ministerstvo doteraz ani jednu požiadavku podnikateľov a záujemcov o výstavbu malej vodnej elektrárne v našom katastri zatiaľ neschválilo.

Most pre peších a cyklistov

Ďalšou možnosťou a nádejou aspoň pre chodcov a cyklistov je príprava cyklotrasy zo Ži-

liny na Liptov, ktorá uvažuje s premostením Váhu pri moste v Kľačanoch pri čistiarni odpadových vôd z rojkovskej strany na Močiare a tretia lavica cez Váh by bola na dolnom konci Stankovian.

Obec dala k tomuto projektu súhlasné stanovisko obecného zastupiteľstva a boli by sme úprimne radi, keby sa to podarilo.

Keďže pisateľka sa pýtala za všetkých ľudí, či by sa dalo niečo s postavením mosta cez Váh spraviť, pokladal som si za povinnosť odpovedať všetkým občanom. Z obsahu tohto príspevku je zrejmé, že vedenie obce robilo spolu s poslancami určité kroky v snahe premostiť Váh počas uplynu-

lých rokov, ale efekt to bohužiaľ zatiaľ neprinieslo.

Dôvodom je stále nedostatok financií, nakoľko obec nie je bohatá a na jej území sa nenachádzajú významné podniky a prevádzky, ktoré by boli nápomocné pri spolufinancovaní tak finančne náročnej akcii ako je výstavba mosta cez Váh.

Sme radi, že máme aspoň bezpečnú lávku oproti kostonu, ktorá má stále opodstatnenie pre občanov osady Strakov, pre autobusové zastávky na hlavnej ceste a hlavne pre občanov Rojkova. Obec urobila v posledných tridsiatich rokoch pre bezpečnosť občanov Rojkova okrem novej oceľovej lavice verejné osvet-

lenie popri ceste, asfaltový chodník a prístupovú cestu ku lavici.

Čo sa nepodarilo našej generácii, nech je motiváciou pre mladých nasledovníkov, ktorí budú v budúcnosti riadiť a spravovať túto obec a slúžiť jej občanom. My starší im budeme pritom držať palce a tešiť sa z toho, čo sa im podarí dobre vykonať.

Pisateľke ďakujem za slušný list a ďakujem za jej záujem o veci verejné v našej obci, čo ma úprimne prekvapilo, hoci by som bol radšej keby som jej mohol na jej otázky odpovedať a nielen jej osobne.

Text: RB

Odkloňovače letu vtáctva inštalovali dronom

Na elektrické vedenie vysokého napätia ponad rieku osadili energetici odkloňovače letu vtáctva. Reflexné prvky upevnili na vedenie dronom prvýkrát.

Stankovany sú prirodzeným koridorom tiahnutia vtáctva, preto ju okrem bežných problémov samosprávy trápi aj úhyn vtákov na vedení elektrického napätia.

Starosta Rudolf Baleja hovorí, že už trikrát za sedem rokov čo je v úrade, našli na vedení uhynutú labuť.

„Nepočítam, samozrejme, tie vtáky, ktoré elektrický prúd z vysokého napätia usmrtil a

potom spadli do vody,“ povedal starosta.

Prvýkrát ponad rieku

Posledný prípad s uhynutou labuťou sa stal v januári tohto roka. Vtedy prišiel aj podnet na Okresný úrad životného prostredia v Ružomberku. Ten nariadil prevádzkovateľovi elektrického vedenia, aby sa problémom zaoberal. Stredoslovenská energetika – distribúcia (SSE-D) podľa hovorca spoločnosti Miroslava Gejdoša začala na základe rozhodnutia ochranárov konať.

„Odkloňovače letu vtáctva sme osadili na troch miestach, pričom všetky sa nachádzajú

ju v katastri obce Stankovany. Investícia dosiahla celkové náklady približne 10-tisíc eur a reflexných prvkov sme umiestnili približne tridsať,“ doplnil hovorca.

Rizikových miest je viac

Hovorca doplnil, že práce mali byť hotové už na sklonku leta, ale keďže zahraničný dodávateľ energetikom reflexné odkloňovače nedodal načas, práce sa posunuli.

Najčastejšími obeťami takýchto kolízií sú vodné vtáky. „Labute a husi majú pre svoju väčšiu váhu aj horšiu manévrovaciu schopnosť, vedeniu sa, aj keď ho spozorujú, ťaž-

šie vyhnú. Tip, ako sa vyhnúť takýmto stretom a urobiť vtáčie koridory bezpečnejšie, sme čerpali v zahraničí, ale dostali sme ich aj od niekoľkých environmentálnych organizácií,“ dodal environmentalista.

Ákos Haramia, konateľ firmy, ktorá odkloňovače letu vtáctva montovala, povedal, že najťažšie bolo upraviť dron tak, aby vedeli reflexné prvky upevňovať na vysoké napätie pod prúdom.

„Aby to mašinka dokázala, jej vývoj nám trval tri roky, je to teda prototyp a má nevyčísliteľnú hodnotu,“ povedal konateľ.

Text: MJ

V stopách dávno odviateho času

V stopách dávno odviateho času

Monografia obcí
Komjatná, Stankovany, Hubová,
Švošov a Lúbochná

Peter Vítek, Slavko Churý, Vítazoslav Struhár,
Pavol Karč, Oľga Removčíková,
Vladimír Urban, Karol Okál'

DRUHÉ VYDANIE

V stopách dávno odviateho času

Vychádza reedícia, teda druhé, rozšírené vydanie knihy o Stankovanoch. Mapuje históriu obce od jej počiatku, tradície, zaujímavosti, remeslá a všetky dôležité miľníky. Kniha vychádza pred Vianocami, preto ju ponúkame ako výborný nápad na darček pre blízkych. Píše jej spoluautor, Vladimír Urban:

Touto cestou Vás chcem informovať, že vyšlo druhé vydanie knihy „Stopách dávno odviateho času“. Opätovne vydať túto knižku, ktorá zachytáva históriu piatich najzápadnejších obcí Liptova, sa podarilo vďaka finančnému príspevku Žilinského samosprávneho kraja, samozrejme väčšiu časť finančných nákladov na vydanie tohto druhého doplneného vydania, znášala naša obec vo

vlastnej rézii. Druhé vydanie je doplnené a upravené. Okrem novej obálky je doplnená druhá kapitola o informácii z kníh, ktoré oficiálna historiografia žiaľ neuznáva. Štátom platení historici sú žiaľ ešte stále dosť protislovanskí a protislovanskí. Napriek tomu sme túto kapitolu obohatili aj o poznatky a informácie zo strany autorov, ktorí majú výrazné slovenské a slovanské čítanie a neheroizujú a neprečunujú vplyv Keltov a Germánov. Upravená je aj kapitola o pltníctve, ktorá je takto prehľadnejšia a zaujímavejšia.

Úplne nová je kapitola nazvaná „Košíkárstvo“. Táto kapitola mohla vzniknúť len vďaka ochote pána Daniela Čiešku z Rojkova. Stankovci boli známi košíkári, ktorí pletli koše najmä z lieskových lúbkov. Kapitola zachy-

táva krátko históriu košíkárstva a v ďalšej časti je zachytený postup pletenia pracovného koša z lieskových lúbkov, a to od začiatku až dokonca, slovom i obrazom.

Predpokladáme, že tomu, kto by sa chcel začať venovať košíkárskemu remeslu, by obrazová príloha v tejto kapitole mal dať dostatočný návod na to, aby košík skutočne uplietol. Kiež by sa nejaký manuálne zručný mladý človek, podujal oživiť toto v Stankovanoch kedysi tak rozšírené remeslo.

Pri tejto príležitosti, chcem ešte raz aj touto cestou poďakovať pánovi Danielovi Čieškovi za jeho ústretovosť a ochotu, lebo bez jeho prispenia by táto kapitola nevznikla. Bola by to nesmierne škoda, lebo táto kapitola je nielen obohatením tejto knihy, ale pre ďalšie generácie dokumentuje niečo, čo dnes žiaľ zaniká, nezadržateľne sa pred našimi očami stráca, dokumentuje činnosť, ktorá ešte nedávno, bola súčasťou každodenného života našich predkov. Poďakovanie však patrí aj zamestnancom obecného úradu, najmä Ing. Slávke Belkovej.

Ďalšou novou kapitolou je krátka kapitolka nazvaná „História písaná počasím“, ktorá dáva prehľad o vplyve počasia a prírodných katastrof na vývoj ľudstva a sú v nej zachytené aj niektoré poznatky, ako tieto vrtochy počasia vplývali na osídlenie našej obce.

Malá doba ľadová s najväčšou pravdepodobnosťou spôsobila, že akási osada medzi Liptovom a Turcom bola bez obyvateľov preto, lebo sa náhle prudko ochladilo a pôvodné obyvateľstvo buď odišlo, alebo vplyvom neľútostných krutých zím vymrelo.

Ako sa volala táto osada, dnes už nikto nezistí, vieme však celkom iste, že Stanko Bytter de Zyrin a jeho syn Peter Byter de Zyrin, ružomberští mešťania, znova osídlili túto časť Dolného Liptova a vznikla naša obec nazvaná podľa svojho lokátora Stan-ka Bytter de Zyrin.

Záverom chcem upozorniť aj na novú obrazovú prílohu, v ktorej sú reprodukcie historických fotografií z našej obce, ale aj zo súčasnosti. Táto príloha robí knižku veľmi atraktívnou a zaujímavou pre každého, kto sa o históriu zaujíma, ale aj toho, kto si chce len nostalgicky zaspomínať.

V celej knižke sú ešte zväčšené obrázky, ktoré sa viažu k našej obci. Aj v tomto vydaní sa objavili nejaké chybičky, prosíme čteného čitateľa, aby nám prepáčil. Veríme, že obsah knihy ho nesklame, ale naopak, urobí mu skutočnú radosť. A celkom na záver informácia pre tých, ktorí by mali záujem si knihu kúpiť, je v predaji na Obecnom úrade v Stankovanoch.

Text: Vladimír Urban

» Knihu si možno kúpiť na obecnom úrade v Stankovanoch

» Obecné zastupiteľstvo schválilo predajnú cenu 12,30 eur. Na predaj vyčlenili dovedna 150 kusov, preto sa treba poponáhľať.

» Ďalších 100 kusov sa použije na reprezentačné účely

Keď priložia ruku k dielu seniori

Ani naši seniori nezaháľali a zapájali sa do aktivít v obci a mimo nej počas celého roka.

Medzi tie najkrajšie patrila spoločný výlet s okresnou organizáciou JDS do Revúckej doliny spojený s návštevou „Rozprávkovej vtáčej záhrady“ u známeho vedca Miroslava Sanigu, zriadenej v záhrade jeho rodičovského domu v Lipt. Revúcach, v ktorej našli svoj domov naši vtáčí operenci.

Tvorí ju 60 veľkých krmiel, 130 vtáčích búdok a 12 billboardov, na ktorých sú nakreslené a nafotené vtáčiky. Pre zaujímavosť – vtáčiky skonzumujú za rok asi tisíc kíl slnečnicových jadierok. Po prehliadke sme si vypočuli zaujímavú prednášku o liptovskej prírode a živočíchoch.

Na svojich schôdzach si pravidelne prednášame na dopredu určenú tému napríklad liečivé rastlinky, spoločenské správanie a iné. Naši členovia sa zapojili do brigády na kostolnom dvore. Na športovom ihrisku sme nat-

reli posed. Hoci nám práca trvá dlhšie, je vždy s dobrým výsledkom.

Úspešní sme boli aj na športových hrách v Lipt. Teplej, z ktorých si náš člen Ing. Peter Straka priniesol 2 zlaté a 1 bronzovú medailu.

Našu organizáciu a okres tiež reprezentoval na krajských pretekoch v Rabči, kde zvíťazil a postúpil do medzinárodnej súťaže seniorov vo Frídku-Místku, odtiaľ doniesol zlatú medailu. Peter, sme na teba hrdí, že prezentuješ JDS- Stankovany, obec a nás seniorov.

Zúčastnili sme sa súťaže speváckych súborov v Nižnej na Orave. Seniori zo Žilinského kraja ukázali, čo ešte nezabudli z mladosti a čo ich často poteší, keď samota bolí. Veľmi nás potešilo, že 1. miesto obsadili seniori z Liskovej.

Na akcii Stankovský kotlík sme vytvorili družstvo a na futbalovom turnaji sme pre všetkých návštevníkov varili bryndzové halušky, ktoré všetkým chutili.

Tak isto sme mali aj svoje zastúpenie na „Stretnutie har-

monikárov – rodákov“, ktoré sa konalo v našej obci, kde sa zúčastnili Vladimír Krúpa, Zdenko Buliak a Jožko Pečko.

Seniori si na záver roka naplánovali autobusový zájazd do Poľska. V stredu 15. novembra sme ráno nasadli do autobusu a za hmlistého počasia sme vyrazili. Náš člen Peter Straka nám robil sprievodcu a podrobne nás informoval o zaujímavostiach dedín a mestečiek Oravy, cez ktoré sme prechádzali.

Cesta ubiehala a na hranici s Poľskom nás víťalo krásne počasie. Všetko bolo pokryté snehom ako v rozprávkovej krajine. V Zakopanem svietilo slniečko a my sme sa mohli kochať nádherným pohľadom na Tatry z poľskej strany. Tu sme navštívili kostol, kde zavítal aj pápež Ján Pavol II. a v ktorom je uložená aj jeho

relikvia. Prešli sme sa po hlavnej ulici a navštívili sme aj trhy. Na obed sme vyrazili do Chocholowa, kde si niektorí z nás zaplávali v krásnych termálnych bazénoch aquaparku „Chocholowskie Termy“ a niektorí si urobili malú prechádzku po okolí. V neskorom popoludní sme sa vydali na cestu domov. V autobuse sme si zaspievali a povzbudení dobrou náladou a s krásnymi zážitkami sme sa vrátili k svojim blízkym.

Okrem toho bolo ešte veľa pekných akcií, ktorých sme sa zúčastnili a aj tak mohli reprezentovať našu obec.

Pravidelne sa zúčastňujeme aj zasadnutí OZ, aby sme mohli informovať svojich členov o dianí v obci.

**Text: Jolana Malchová,
Vlasta Huntatová**

Deti a hudba

V školskom roku 2011/12 sa začala spolupráca Súkromnej základnej umeleckej školy Ružomerského katolíckeho kruhu s vedením obce Stankovany na podnet miestneho pána farára Mgr. Miloša Labaša. Jeho predstava o umeleckom vzdelávaní miestnej mládeže spĺňala naše možnosti, rodičia uvítali tento zámer a prihlásili svoje deti do

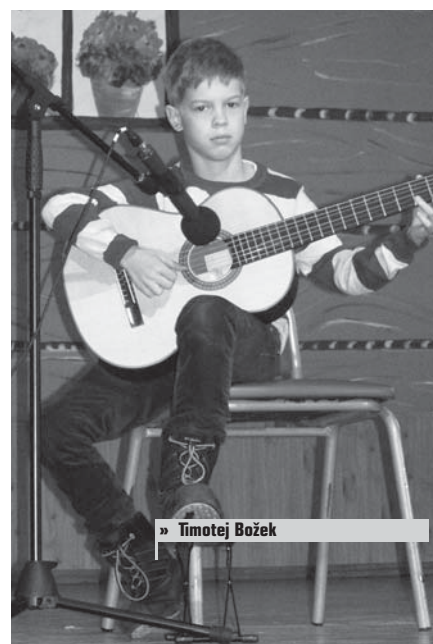
hudobného a literárno-dramatického odboru. Vyučovať sa začalo na obecnom úrade, kde boli vytvorené dve triedy. Žiaci sa začali vzdelávať v hre na gitare, klavíri, akordeóne či prednese poézie a prózy.

Svoje získané vedomosti a zručnosti prezentovali na prvom vianočnom vystúpení, čím obohatili seba, rodičov i súrodencov o milé kultúrne zážitky a v ďalšom období takmer pravidelne prispievali programom pri obecných podujatiach.

Tak ako sa striedali žiaci, striedali sa i učitelia. Mnohí zotrvali a v súčasnosti študuje 12 žiakov v klavírnej triede pod vedením triednej učiteľky Evy Semanovej. Gitaristi pokračujú v štúdiu v priestoroch našej školy v Ružomberku.

Dobrá spolupráca školy s vedením obce a usilovnosť študentov je zárukou ich napredovania pri získavaní umeleckého vzdelania.

Text: Mária Zhaviteľová

» Tímotej Božek

„Vilma, tých sa už nedočkáš“

V roku 1932 sa stala v Stankovčanoch v rodine Hellovej tragická udalosť. Manželka môjho otca ráno založila do pece oheň. Oheň sa slabo rozháral, preto vzala v tom čase v každom dome sa nachádzajúci petrolej a trochu naliala. Oheň vzbĺkol a tak ju popálil, že na popáleniny aj zomrela.

Zostali po nej tri siroty – dievčatá. Rodina začala riešiť problém, ako čo najrýchlejšie vdovca oženiť a tak sa postarať o deti. Voľba padla na Vilmu, sirotu, slúžiacu v Ľubochni v rodine lekára, ktorý bol židovského pôvodu. Vtedy jej chýbal do plnoletosti jeden mesiac. Vtedajší pán farár Hromada vdovcovi odporučil, aby Vilmu zobral k nemu bývať, aby tak bolo postarané o siroty, keďže on musel chodiť do práce.

Po mesiaci bola skromná svadba, na ktorej sa zúčastnila aj židovská rodina. Po niekoľkých rokoch sa moja mama dozvedela, že táto rodina z Ľubochne odišla.

Po dlhšom čase prišla pohľadnica, kde bol vyobrazený Jeruzalem. Táto pohľadnica bola za sklom kredenca. Po tejto udalosti, ktorú teraz

opíšem, som pohľadnicu už viac nevidel.

V roku 1944 som začal chodiť do školy. Naša rodina už mala štyri dievčatá a jedného chlapca. Raz večer, keď sme prišli z Októbrovej pobožnosti, počuli sme na gánku kroky. Otvorili sa dvere a v nich stál vtedajší pán farár vdp. Adamec s jednou mladou rodinkou s malou dcérkou. Tá sa akurát učila rozprávať. Mama povedala, aby som išiel do izby.

Všetci ostali v kuchyni. Dlho sa nerozprávali. Potom ma pán farár zavolať do kuchyne a s dôrazom mi povedal: „Toto je moja rodina. Sú veľmi ustatí a potrebujú sa najesť. Na fare nemajú kde spať a ani nemám navarené. Toto, že u vás bude niekto niekoľko dní bývať, nesmieš nikomu povedať!“

Pani s dcérkou spali s nami v izbe a jej manžel na otománi v kuchyni. Ráno prišiel otec z roboty. V tom čase bývali sestry v podnikovej ubytovni v Rybárpoli. To preto, aby nemuseli veľmi skoro ráno vstávať a každý deň cestovať vlakom.

V jedno ráno, keď som prišiel zo školy, dvere boli zamknuté. Mama mi otvorila. Na komore boli dvere otvo-

rené, ale aj dvierka do pivnice, kde na slamníku ležali naši hostia. Po štyroch dňoch, keď som ráno vstal, na stole v izbe bola asi 25 cm sklenená ryba a fotografia dievčatka. Vojna sa skončila a na túto udalosť som postupne zabúdal. Občas som sa mamy pýtal, kto to bol u nás ubytovaný. Odpoveď bola vždy tá istá: rodina pána farára.

Prišiel rok 1973, mali sme už auto a mama v jednu sobotu hovorí: Tí moji bratrančí v Tisovci akosi prestali písať, nič o nich neviem, poďme ich navštíviť. Deň pred tým napiekla zákusky. Ráno sme nasadli do auta a išli sme do Tisovca. Tam sme ich nenašli, ale bolo nám povedané, že sa obe rodiny odsťahovali do jednej dediny pri Lučenci, kde kúpili väčší dom. Nasadli sme do auta, že ideme domov. Mama však povedala, aby sme išli cez Poprad, aspoň budeme vidieť Tatry. Po niekoľkých kilometroch hovorí: pozerajte tabuľku Vernár. Tam zastaneme. Tak sa aj stalo.

Na ulici sme videli stáť jednu pani. Zastali sme a mama vyšla z auta. Niečo sa s tou pani rozprávala, potom sadla do auta a podišli sme bližšie ku kostolu. Tam sa znova

niečo pýtala a ukázala mame smer. Za chvíľu sme zastali. Mama zobrala tašku a vošla do domu. Asi po pol hodine odtiaľ vyšla, sadla si do auta a bola ticho. Keď sme sa jej pýtali u koho to bola, po chvíli začala hovoriť.

„Bola som u panej, ktorá slúžila v rodine, ktorá poznala tých, čo u nás boli cez vojnu. Ich rodičov vzali Nemci do Popradu a potom do Osvienčimu, kde zahynuli. Mladí zas s dcérkou v jedno ráno odišli. Zanechali len napísané – Museli sme odísť.“

Pani poznala po rybe a fotografii, že to bola mladá rodinka. Mama pokračovala v rozprávaní ďalej. Bola to tá rodinka, ktorá v ten deň večer prišla k nám. Keďže otec bol v tom čase kurič na lokomotíve a jeden z dediny – pán Anton Babala, ktorý pracoval ako posunovač pri zostavovaní vlaku tzv. manipulant. Táto osádka vlaku mala túto rodinu bezpečne dovieť do Vrútok. Keďže sme bývali na dolnom konci a trať bola za našimi záhradami, v noci ich zobrali do služobného voza manipulanta a doviezli ich do Vrútok.

Ich meno nikto nevedel. Mama nám potom povedala, aby sme toto tajomstvo povedali mojim sestrám až po jej a otcovej smrti, aby nevedeli, ako ohrozovali svoju rodinu.

Keď som to sestrám hovoril, boli veľmi prekvapené, ale dodali, že oni to akosi cítili, že sa muselo niečo prihodiť, lebo pohľadnica sa z kredenca stratila a ryba a fotografia malého dievčatka im vrátila v hlave.

Mama tiež povedal, že raz, keď bola u vtedajšieho lekára Tausika (ktorého rodina bola prekrstená), sa k nej naklonil a pošepol: „Vilma, tých sa už nedočkáš“.

Text: Alojz Hello

Stretnutie rodákov harmonikárov

V kultúrnom dome v Stankovanoch sa 19. augusta uskutočnilo milé podujatie, Stretnutie rodákov harmonikárov.

Pozvanie prijalo 8 rodákov a 2 hostia: Pán Ľubor Špirko, heligonkár z Kľačian a Pán Ľubomír Lauko, fujarista z Bieleho Potoka. Z rodákov to boli: Vladimír Krúpa - heligónka, Marta Lacková, rod. Dubovcová - harmonika, František Škuta - heligónka, Bohuš Škuta - heligónka, Jozef Pečko - harmonika, Zdeno Buliak - heligónka, Vendelín Čieško - harmonika, Kamil Chorvát - ústna harmonika.

Stretnutie harmonikárov otvorila Hudobno-spevácka skupina MO MS Stankovany piesňou Rodný môj kraj a Hanka Demikátová predniesla báseň našej rodáčky Márie Balážovej rod. Chorvátovej: Moja rodná dedina.

Na začiatok vystúpili hostia z Bieleho Potoka. Dobrú náladu priniesli Ľubomír Lauko a Jozef Večerek hrou na fujarách, ktorú doplni-

li pekným spevom. Obidvaja fujaristi pôsobia v Hudobno-speváckom súbore Belanček, kde mladý Litva hrá na heligónke a dievčatá spievajú liptovské a terchovské piesne, nielen spievajú, ale hrajú aj na husliach.

Úctyhodný výkon osemdesiatnika

Prvý rodák vystúpil Vladimír Krúpa, ktorý hral na heligónke a sám si aj spieval sériu ľubozvučných piesní. Vo svojich 80-tych rokoch podal úctyhodný výkon.

Jediná žena, rodáčka vystúpila pani Marta Lacková rod. Dubovcová, ktorá hrala na harmonike a spolu s ňou dievčatá z FS Kľačančan, ktorú spolu s manželom Jánom vedú.

Ďalej vystúpil a zahrál na heligónke Bohuš Škuta sériu štyroch piesní. Pieseň Už som sa vydala spolu s ním zaspievali dievčatá z našej speváckej skupiny. Dievčatá spievali aj ďalšiu pieseň Sadla včielka. Na heligónke hral František Škuta, ktorý zahrál aj ďalšie známe ľudové piesne.

Na harmonike nám zahrál Vendelín Čieško dve piesne z vlastnej tvorby a pieseň Svietila nám svätajánska muška malá, ktoré si aj sám zaspieval.

Hej sokoly rozospievali celú sálu

Harmonikár našej hudobno-speváckej skupiny Jozef Pečko zahrál sériu štyroch melodických piesní a tiež si ich aj zaspieval. Naš harmonikár Zdeno Buliak vystúpil so svojim hudobným kolegom a našim hosťom Ľuborom Špirkom. Zahráli na heligónke a spoločne zaspievali sériu veselých aj žartovných piesní. Posledný z rodákov vystúpil Kamil Chorvát, ktorý pre zmenu hral na ústnu harmoniku známe piesne, ktoré zaujali všetkých návštevníkov programu.

Hosťom nášho podujatia bol harmonikár Ján Tomaň, ktorý má v Stankovanoch brata. Na harmonike zahrál ľudové piesne, ale aj iný žáner hudby od Vivaldiho, ktorou zaujal našich divákov.

Milé prekvapenie nám pripravil Jakubko Mydliar

z Liptovskej Lúžnej. Jeho mama Veronika Gašperová je naša rodáčka. Jakubko zahrál najnovší hit v hudobnom svete Hej sokoly, ktorý rozospieval celú sálu.

Program uzavrela naša Hudobno-spevácka skupina, ktorá zaspievala piesne z ich najnovšieho repertuáru: Rád som sa túlal, Ďateľinka v lese a Boženka.

Nakoniec všetci účastníci Stretnutia harmonikárov ukončili spoločným vystúpením hudbou a spevom piesňou: Slovenská rodná dedina. Všetci účastníci dostali darčkové predmety a kvety.

Po skončení programu sa účastníci tohto krásneho podujatia stretli pri malom občerstvení, ktoré pripravili ženy Hudobno-speváckej skupiny, za čo im aj touto cestou ďakujem.

Veľká vďaka patrí sponzorom: Obec Stankovany, MO MS Stankovany a Autoškola Benčo. Pevne verím, že táto pekná akcia sa nám podarí zopakovať aj o rok.

Text: Ľudmila Malchová

Kurz prvej pomoci

V sobotu 11. novembra 2017 sa 11 členov MS SČK v Stankovanoch zúčastnilo Kurzu prvej pomoci, kto-

rý organizoval Územný spolk Liptov, Liptovský Mikuláš. Kurz trval 8 hodín a všetci účastníci vyhovelí teo-

retickým testom ale aj praktickej časti školenia. Dostali preukazy, ktoré ich oprávňujú vykonávať predlekársku prvú pomoc, ktorá môže zachrániť niekedy aj ľudský život. Sme veľmi vďač-

ní že sme sa mohli zúčastniť tohto školenia, kde sme dostali základné vedomosti prvej pomoci.

Text: Ingrid Buvalová

Futbalový rok 2017 v Stankovanoch

*Udalosťou roka bol
postup do II. triedy*

Končiaci rok prináša priestor na bilancovanie práce v mnohých oblastiach a tak je tu priestor na bilancovanie aj v našom futbalovom klube, ktorý sa stal za posledné roky rešpektovaným subjektom života v obci.

Na úvod treba uviesť, že v klube sa darí stabilne udržiavať kvalitnú úroveň riadenia, ktoré prináša naozaj slušné podmienky nielen na futbal, a samotný areál sa stáva trvale dôležitým krajinným prvkom obce.

Udalosťou roka bol bezpochyby postup „A“ mužstva do II. triedy, z ktorej vypadlo pred 7. ročníkom. Bol to vytúžený postup, o ktorý sme sa snažili už viac sezón. Tentoraz to konečne vyšlo, keď mužstvo po vhodnom doplnení kádru zúročilo naozaj kvalitné podmienky, ktoré klub vytvára.

Aj keď túto „postupovú“ sezónu sme už skôr podrobili hodnoteniu, nedá aby sme sa k nej ešte raz nevrátili hlavne z pohľadu dosiahnutých výsledkov. A to stojí za zopakovanie. Veď mužstvo v základnej časti nestratilo ani bod, 16 stretnutí – 16 víťazstiev. A to je bilancia, ktorá si zaslúži zápis do histórie stankovského futbalu.

V nadstavbovej časti sme síce „utržili“ jedinú prehru v sezóne, a to dosť nečakane na ihrisku v Uhor. Vsi, ale náš postup spolu s prvou Beňadikovou to už neohrozilo.

Jesenné účinkovanie nášho mužstva už vo „dvojke“ môžeme

me hodnotiť pozitívne. Ambíciou pred sezónou bolo pohybovať sa v prvej polovici tabuľky a vyhnúť sa tak „záchranným prácam“, čo sa nám aj podarilo.

Priebežné 6. miesto a získané body po neúplnej polovici súťaže, keď ostáva na jar odohrať ešte kolo navyše, sú dobrým základom na pokojnú jarňú časť.

Samotné zápasy ukázali, že táto súťaž má o poznanie vyššiu úroveň ako „trojka“. Mužstvá sú až na pár výnimiek vyrovnannejšie. O to viac teší účinkovanie našich, ktorí až na zápas doma s L. Lúžnou, v ktorom sme prehrali 0:6, odohrali na nováčika slušný štandard.

Aj keď, ak by sme chceli byť o niečo kritickejší, musíme objektívne povedať, že v našej hre boli vo viacerých stretnutiach značné rezervy, hlavne v útočnej fáze. Tu bolo asi najviac cítiť absenciu Miška Hoždoru. Na druhej strane treba pochváliť obranu na čele s Martinom Chalúpkom v bráne, ktorá mužstvo v mnohých prípadoch podržala. A pochvalu si tiež zaslúži Andrej Frič, skutočná opora tímu.

Potešiteľný je pretrvávajúci záujem našich fanúšikov o naše stretnutia či už doma, ale aj na ihriskách súperov, kde je ich naozaj cítiť. A doma aj napriek tomu, že sme hrávali dopoludnia, sme mali možno najvyššie návštevy zo všetkých mužstiev v súťa-

ži. A za to im patrí veľké poďakovanie.

Na tomto mieste treba spomenúť aj organizačnú stránku domácich zápasov, ktorá je akýmsi zrkadlom momentálnej situácie a kvality riadiacej práce v jednotlivých kluboch. A tu môžeme zodpovedne povedať, že sa nemáme za čo hanbiť, ba práve naopak.

Pripravenosť hracej plochy, pripravenosť šatní, sociálnych zariadení, čistota areálu ako aj zabezpečenie samotných zápasov je u nás asi najlepšie v celej súťaži. K tomu treba pripomenúť pozápasové rozchody so súpermi, keď si dokážeme podať ruky a rozísť sa ako priatelia. To sa stáva u nás už pravidlom. A to je tá pridaná hodnota na našich domácich zápasoch. A za to patrí poďakovanie všetkým, ktorí to majú na starosti!

Mladší žiaci

Po dobrej skúsenosti z minulej sezóny sme aj pred touto podpísali so susednou TJ Havran Ľubochňa „Dohodu o spoločnom družstve mládeže“, ktorá rieši účinkovanie mladých futbalistov z našej obce v spoločnom družstve vo všetkých vekových kategóriách. K tomu oproti minulej sezóne pribudla ešte kategória najmladších U-9.

Na základe tejto dohody obe najmladšie kategórie U-9 a U-11 hrávajú svoje domáce zápasy na našom ihrisku. To samozrejme zvyšovalo nároky na organizačnú stránku, ale

všetko sme zvládli bez problémov a obe družstvá mali u nás vytvorené tie najlepšie podmienky. Aj keď tu treba priznať, že na konci jesene pre nepriazeň počasia družstvo U-9 odohralo niektoré stretnutia v telocvični v Ľubochni. Výsledky týchto družstiev neboli najhoršie a v tabuľke stoja celkom dobre. Z nášho pohľadu je potešiteľný záujem našich detí o futbal v týchto kategóriách, ktorých už nasledujú ešte mladší, 5-6 roční, ktorí už chodia na tréningy. Z tohto miesta treba poďakovať ZŠ v Ľubochni, ktorá zabezpečuje tréningový proces. Poďakovať treba aj rodičom, ktorí sa podieľajú na preprave týchto detí. Tu je však ich spoluúčasť jednoducho potrebná a nevyhnutná.

Futbalové leto

Futbalové turnaje už akosi neodmysliteľne patria do programu letných prázdnin v našich podmienkach a tento rok nebol výnimkou. Už 1.7. prebehol turnaj starých pánov „Memoriál Petra Demikáta“, ktorý mal tento rok naozaj veľmi dobrú, a to nielen športovú úroveň. Víťazom sa nakoniec stalo spoločné družstvo Ľubochňa-Hubová. Dobré ihrisko, dobrý futbal, dobré počasie, dobrý guláš, všetko vyšlo tak ako malo!

Aj Peter musel mať z toho radosť...

Koniec prázdnin patril už tradične turnaju mladších žiakov „Liptov cup 2017“ /o kto-

» Nad hlavami sediacich ľudí je už poriadna plnohodnotná strecha

rom píšeme podrobnejšie na inom mieste/. Tento zahrnoval päť samostatných turnajov v priebehu troch hracích dní. Táto veľká akcia, ktorú narušila nepriazeň počasia preverila organizačné schopnosti výboru FK, ale všetko nakoniec dopadlo na výbornú.

Úspešné projekty

Ako po minulé roky, tak aj v tomto podal náš FK Nadácii KIA Motors Slovakia projekty v snahe získať finančné prostriedky na zlepšenie materiálo-technického zabezpečenia, a v dvoch uspel. Prvý úzko súvisel s turnajom „Liptov Cup 2017“ a umožnil nákup prenosných futbalových bránok určených pre žiacke kategórie.

Druhý „enviro“ projekt, ktorý KIA prijala dovolil nákup latexovej lajnovačky, zdvíhaku na kosačky ako aj plastových odpadkových košov, ktoré napomáhajú separovaniu odpadu v areáli ihris-

ka. Pri oboch projektoch sa jedná o majetok v hodnote viac ako tritisíc eur.

Opäť je tu potrebné zdôrazniť, že všetky finančné prostriedky, ktoré klub cez tieto granty dostal, sú účelovo viazané na dané projekty. Klub bol povinný ich zúčtovať Nadácii KIA. Tieto prostriedky sa nemohli použiť na bežnú činnosť klubu.

Poďakovanie si zaslúžia mnohí

Aj keď v porovnaní s minulými rokmi nebol pracovný ruch v areáli ihriska až taký veľký, kus roboty sa predsa len spravilo. Položila sa krytina na drevené sedenie ako aj na tribúniku, zrenovali sa prenosné stoly s lavicami, opravili sa drevené hojdačky, vykonal sa náter futbalových brán ako aj náter dreveného sedenia.

Gro prác však spočíva v nepretržitej starostlivosti o hraciu plochu. A keď k tomu prirátame prípravu a zabez-

Tabuľka II.tr. po neúplnej jesennej časti

	Klub	Z	V	R	P	Skóre	B
1	Beňadiková	13	11	0	2	51:19	33
2	L. Lúžna	12	9	3	0	48:13	30
3	Iľanovo	11	9	1	1	36:16	28
4	L. Ján	12	8	2	2	34:13	26
5	Hrboltová	12	7	2	3	35:20	23
6	Stankovany	12	5	2	5	26:21	17
7	P.Ľupča	12	5	2	5	30:28	17
8	Jamník	12	5	1	6	23:33	16
9	Prosiek	13	3	4	6	15:32	13
10	Vavrišovo	12	3	3	6	16:19	12
11	Kvačany	12	3	2	7	14:18	11
12	Východná	12	2	1	9	24:55	7
13	Komjatná	11	1	3	7	11:40	6
14	Svätý Kríž	12	0	0	12	10:46	0

pečovanie samotných futbalových zápasov, ktorých v tomto roku opäť pribudlo, tak je za tým opäť množstvo a množstvo odpracovaných hodín.

Za všetkým treba vidieť ochotných ľudí, ktorí sa na tom podieľali, a ktorí obetovali svoj voľný čas v prospech dobrej veci. A preto treba všetkým za to úprimne poďakovať. Zvlášť treba poďakovať Klubu dôchodcov za vykonanú brigádu pri nátere a za-

strešovaní dreveného sedenia ako aj za pomoc na turnaji žiakov, keď sa po všetky tri dni starali o žalúdky návštevníkov.

Osobitné poďakovanie opäť patrí predsedovi FK Ing. Maťovi Fúrovi, ktorý okrem iného má na „svedomí“ úspešné projekty, ako aj Mariánovi Gašperovi, za jeho nezištnú pomoc FK.

Text: Pavol Škuta

LIPTOV CUP

Futbalový klub SOKOL Stankovany na konci prázdnin zorganizoval už 5.ročník futbalového turnaja mladších žiakov Liptov cup, Stankovany 2017, pre ročníky narodenia 2006 až 2010. V praxi to znamená päť samostatných turnajov, ktoré sa odohrali počas troch hracích dní /19.8., 1. a 2.9./

Tento ročník priniesol organizátorom viac starostí ako očakávali. Nepriaznivé počasie ich donútilo presunúť dva hracie dni až na začiatok septembra, čo zase spôsobilo kolíziu s termínmi už rozbehnutých okresných súťaží. A tak mnohé pozvané družstvá museli účasť odrieknuť. Aj napriek tomu sa turnajov zúčastnilo spolu 33 družstiev z celého Slovenska, poeticky po-

vedané od Tatier k Dunaju, reálne od Košíc po Bratislavu, včítane nášho spoločného družstva Ľubochňa-Stankovany. Kategóriu, r. 2010, naše spoločné družstvo dokonca vyhralo. Odmenou pre všetky zúčastnené družstvá okrem víťazných pohárov boli aj plakety, ktoré dostali všetci hráči bez rozdielu ako spomienku. Veľké poďakovanie patrí členovi nášho FK Ľubovi Čieškovi, ktorý nám v tomto sme nezištné pomáhal.

Ako po minulé roky, tak aj tento turnaj bol súčasťou projektu, ktorý náš klub podal „Nadácii KIA Motors Slovakia“, s cieľom skvalitniť podmienky na futbal pre najmenších futbalistov nielen v našej, ale aj v susedných obciach. Lebo takto široko bol projekt

koncipovaný. A keďže sme s týmto projektom uspeli, mohli sme si dovoliť zakúpiť kvalitné prenosné brány, ktoré už slúžili, resp.budú slúžiť žiakym družstvám ako u nás, tak aj v Kľačanoch a vo Švošove. Ako pri každom grante, aj pri sa peniaze nemohli sa použiť na iné účely.

Po organizačnej stránke bol turnaj pripravený veľmi dobre. K spokojnosti všetkých návštevníkov veľkou mierou prispej aj členovia miestnej Jed-

noty dôchodcov, ktorí po všetky tri dni varili v poľných podmienkach vynikajúce halušky s bryndzou, kapustou, po ktorých sa len tak „zaprášilo“. Z tohto miesta sa ešte raz chceme členom Jednoty dôchodcov poďakovať.

Aj tento ročník potvrdil, že náš turnaj už má svoje meno ako aj svoju značku, ktoré robia nielen nášmu klubu ale aj obci tú najlepšiu reklamu.

Text: Pavol Škuta

Predvianočný výlet po poľských zaujímavostiach

Po minuloročnom predvianočnom výlete do kráľovského Krakova, Obec Stankovany aj tento rok zorganizovala zájazd do poľských miest Wieliczka a Zakopané.

Výlet sa konal 2. decembra a ráno trocha rozospatí ale plní očakávania sme nastúpili do autobusu, ktorý nás doviezol k soľnej bani Wieliczka.

Po zdolaní vyše 620 schodov sme zostúpili do viac ako 100 metrovej hĺbky a očarení sme absolvovali 2,5 hodinovú prehliadku tých najzaujímavejších komôr v soľnej bani. Wieliczka je v tomto unikát, nakoľko je to jediná baňa, kde si baníci sami skrášľovali prostredie pod zemou - kaplnkami, oltármi a sochami zhotovenými zo soli, ktoré znázor-

ňovali ich históriu ale aj ťažký život pod zemou.

Najviac očarujúca je najväčšia sála, kaplnka, kde sa stále konajú bohoslužby. Jej výzdoba je niečo neuveriteľné, núti nás neustále si pripomínať veľkosť a silu ľudského ducha.

Po prehliadke soľnej bane sme sa presunuli do podtatranského mestečka Zakopané, ktoré prirovnávajú svojou krásou k alpským mestečkám.

Tu sme sa vyviezli lanovkou na kopec nad Zakopanym – Gubalowku, ochutnali miestny špecifický nápoj Grzaniec a poprechádzali sa pomedzi množstvo predajných stánkov so širokým sortimentom či už vianočného alebo iného tovaru. Vo večerných hodinách sme nastúpi-

li do autobusu a príjemne vyčerpaní sme sa vracali domov.

Týmto chceme poďakovať CK A-Tours zo Žiliny, ktorá pomohla s realizáciou výletu, p. sprievodkyni Huťkovej za vyčerpávajúce informácie o takmer všetkých mestách a oblastiach ktorými sme

prechádzali. Verím, že všetci sme sa z výletu vrátili spokojní, plní dojmov a nových zážitkov, ako aj naladení na vianočnú strunu, veď Vianoce sú už za dverami.

Text: Slávka Belková

Medovníky, symbol Vianoc

História výrobkov z medu je taká dlhá, ako dlho poznal človek med, múku a oheň. Med bol jediným sladidlom po dlhé stáročia a pečivo z neho jedinou sladkosťou. Až oveľa neskôr, s rozvojom výroby cukru, ktorý priniesol lacnejšie produkty cukrovinkárov, sa medovníky stali len pečivom Vianoc, Veľkej noci a symbolom každého dobrého jarmoku.

Podľa historických prameňov má medovníkárstvo ako remeslo korene v Nemecku. Na Slovensku začali vznikať cechy medovníkárov v 14. storo-

čí. Vznikali najmä vo veľkých mestách s výsadami, pretože v čase vzniku medovníkárstva si sladkosti mohli dovoliť len bohatší. Chudobnejší sa zvykli perníkom obdarovať len na Vianoce.

Cesto vyrábali medovníkari z medu, ražnej alebo pšeničnej múky a vody. Ostatné prísady poznal každý medovníkár naspamäť, každý mal svoj vlastný recept a aj preto mali medovníky od rôznych majstrov rôzne chute.

Navyše má medové cesto tú vlastnosť, že ani surové, ani upečené nestreca časom na akosti ani na chuti, ale nao-

pak sa zlepšuje. Tak ho možno dlho uchovávať čerstvé, chutné a požívateľné. Konzervačnou látkou je v ňom med, ktorý nepodlieha biologickej skaze.

Z historických rozprávání je známe, že keď sa v medovníkárskej rodine narodilo dievča, zarobilo sa surové cesto do kamenných sudov. Keď sa potom dievča vydávalo, dostalo cesto ako veno. Bolo z ražnej múky, medu a vody, potom sa pridali vajčka a koreniny. V sudoch tak zrelo 17 až 20 rokov.

Medového pečivo nie je len pochúťkou, ale aj vzácnou potravinou. Je totiž oveľa hodnotnejšie ako pečivo vyrobené z cukru. Je výživnejšie, ľahšie stráviteľné a trvanlivejšie.

Najlepšie je uskladňovať ho v plechových krabiciach v suchých a chladných miestnostiach, aby si uchovalo dobrú vôňu aj chuť, krehkosť i vláčnosť.

V súčasnosti sú často zamieňané pojmy medovník – perník, medovníkár – perníkár. Nikto nemá celkom jasno v tom, čo ktorý pojem znamená. Hovorí sa, že rozdiel je v pridávanom cukre. Do medovníka vraj ide len med a žiadny cukor. Avšak je známych veľa receptov s názvom medovníčky, do ktorých cukor predsa len ide.

Ďalší rozdiel nám núka pôvod slova perník, ktoré sa k nám pravdepodobne dostalo z češtiny. Je odvodené od slova pepř (čierne korenie). Táto korenina bola súčasťou pôvodnej receptúry peperníku/peprníku. Výroba sa rokmi obmieňala až došlo k dnešnému zloženiu cesta.

Perník je taktiež pečivo, do ktorého sú pridané perníkové koreniny, najmä zázvor, škoric, ale aj klinček, kardamon, muškátový oriešok, aníz, či levanduľa.

Legenda zahalená rúškom tajomstva

Do nenápadného Kostola Panny Márie Víťaznej na Malej strane v Prahe prídu ročne až dva milióny turistov len za jediným cieľom. Chcú totiž vidieť sochu Pražského Jezuliatka, ktoré podľa legendy nielenže ochraňuje celú Prahu, ale zázračne plní tajné želania.

Podľa jednej z povestí sa niekde v Španielsku malý Ježiško ukázal mníchovi, ktorého natoľko uchvátil, že do jeho podoby zhotovil malú sochu. Ďalšia legenda zase hovorí, že Jezuliatko patrilo sv. Terézii z Avily, ktorá bola zakladateľkou Rádu bosých karmelitánok. Vďaka nej sa vraj socha dostala do Prahy. V skutočnosti to bolo tak, že sošku zo Španielska do Čiech v roku 1556 priniesla vojvodkyňa Manriquet de Lara, nevesta Vratislava z Perštejna. Neskôr malé Jezuliatko darovala dcére Polyxene z Lobkovic, aby ochraňovala jej rodinu. Podľa tradí-

cie sa soška mala odovzdávať z generácie na generáciu, ale Polyxena ju ako vzácny dar venovala kláštoru karmelitánok pri Kostole Panny Márie Víťaznej. Tam si sošku tak obľúbili, že pri nej vykonávali každodenné obrady.

Netrvalo to však dlho, pretože v roku 1631 Sasi obsadili Prahu a karmelitáni museli pred nimi utiecť. Po ich nájazde bol kláštor vyplienený a Jezuliatko bolo zničené a hodené medzi haraburdy. Až o pár rokov neskôr sa opäť našla zázračná soška malého Ježiška. Za jej nájdenie môžeme vďačiť Cyrilovi od Matky Božej, ktorý si pamätal mocnú silu Jezuliatka. Keď sošku konečne našiel, zistil, že jej chýbajú obe ruky. Ihneď sa začal modliť a vtedy sa mu zazdalo, že Ježiško hovorí: „Zmilujte sa nado mnou a ja sa zmilujem nad vami, dajte mi moje ruky a ja vám dám svoj pokoj. Ako ma budete uctievať, tak vám

ja budem žehnať!“ Sošku sa podarilo opraviť a odvtedy chráni všetkých modliacich. Povráva sa, že Pražské Jezuliatko sa pričínilo o početné uzdravenia miestnych ľudí, ktorí sa k nemu pravidelne chodili utiekať.

Soška je odjakživa obliekaná do krásnych šatočiek a zdobená vzácnymi šperkami. Všetky tieto šatočky sú darmi veriacich, ktorí ich postupne dieťaťku prinášali. Najstaršie dochované šatočky daroval Jezuliatku cisár Ferdinand III. Vo svojej zbierke má malý Ježiško viac než sto vzácných oblečkov, ktoré si môžete pozrieť v múzejnej expozícii. Jezuliatko je prevliekané do šatočiek, ktoré majú farbu aktuálneho liturgického obdobia, ktoré sa riadi podľa cirkevného kalendára.

Najcennejším klenotom bola dnes stratená baroková korunka z roku 1655, ktorú daroval Bernard Ignác Jan

» Pražské Jezuliatko

z Martinic. Korunka, ktorá v súčasnosti zdobí Jezuliatko, bola vyrobená v rokoch 1810-1820. Okrem tejto korunky má Jezuliatko ešte jednu z roku 1767. Obe pochádzajú z dielni pražských zlatníkov. Korunka sa nenasadzuje priamo na sošku, je pripevnená samostatne nad Jezuliatkom.

V roku 2009 pri návšteve v chráme Panny Márie Víťaznej, daroval pápež Benedikt XVI. Jezuliatku novú, tretiu zlatú korunku.

Prevzaté z časopisu Slovenka

Vianočná hviezda

Rozkvitnutá Poinsettia ľudovo nazývaná Vianočná hviezda je jednou z najkrajších vianočných dekorácií. Krík Vianočnej hviezdy pochádza z Mexika a je charakteristický krásnou červenou farbou listov červenajúcich sa v čase Vianoc.

Rozšírili ho brazílski misionári, ktorí ho vysádzali pri kostoloch. Inak, tento krík sa v španielčine nazýva „Nochebuena“, čiže Svätá noc. Záhradné centrum obľúbenej vianočnej ozdoby je v mestečku Atlixco, neďaleko známej sopky Popocatepetl, kde vo vianočnom čase predávajú až 1,6 milióna rastlín.

Rozšírenie dekoratívnej ruže sa začalo v 19. storočí, keď ju vraj uvidel pri náhodnej návšteve jednej haciendy nejaký americký veľvyslanec, ktorý krík odviezol do Ameriky a odvtedy vianočná ruža zdobí sviatočné stoly miliónov ľudí na svete.

Prevzaté z Liptovsko-Spišská JEDNOTA

Známe v celom svete

V závode na výrobu vianočných ozdôb Okrasa Čadca fúkajú, zdobia a balia sviatočné skvosty už 60 rokov a ich ručne zdobené sklenené výrobky sú populárne po celom svete.

Ich história sa začala v roku 1954 v starej budove na námestí Čadce, kde vzniklo nevelké družstvo invalidov s výrobou vianočných ozdôb pod názvom Okrasa.

Družstvo malo za cieľ najmä to, aby ženy v regióne nezostali v domácnostiach. Štartovalo sa skromne. Výrobňa nadviazala na zrušenú remeselnícku dielňu, v ktorej súkromník vyrábal sklenené ozdoby. Nová prevádzka od neho prevzala dokon-

ca i staré zariadenia. Výrobňa sa však uchytila. Postupne sa začala časť produkcie dokonca aj vyvážať.

Po zmene režimov sa družstvo prispôbilo novej situácii, čoho dôsledkom bola i strata charakteru družstva invalidov.

Viacere prevádzky sa celkom zrušili. V pracovnej náplni zostali iba vianočné ozdoby. Až 95 percent z nich putuje do zahraničia, prevažne na západ.

O vianočného kapra

V sobotu 9. decembra zorganizoval Dobrovoľný hasičský zbor Stankovany prvý ročník súťaže o vianočného kapra, na ktorej sa zúčastnilo celkovo 10 hasičských družstiev z Okresov Bytča, Dolný Kubín, Martin, Námestovo a Ružomberok. Hasičská súťaž prebiehala na asfaltovej ceste pred budovou Kultúrneho a agroturistického centra v obci Stankovany.

Atypickosť tejto súťaže spočíva v tom, že prebieha v zimnom mrazivom počasí, kedy ortuť teplomera ukazuje aj mínusové teploty.

Vítazné družstvo si okrem pohára za prvé miesto odnáša aj živého vianočného kapra, ktorého si vlastnoručne uloví z tisíc litrovej vodnej nádrže na hasičský šport. Súťažili sedemčlenné družstvá, ktoré po 5-minútovej príprave športového hasičského vybavenia

na základni vykonali hasičský útok tzv. „hurá“ systémom s použitím motorovej hasičskej striekačky PS 12 R bez športovej úpravy.

Počas súťaže a po jej skončení prebiehali Stankovské vianočné trhy, na ktorých si všetci mohli pri zvuku vianočných kolied vychutnať varené víno, punč, pečené klobásy, vianočné oblátky, medovníčky a ďalšie veci, ktoré neodmysliteľne patria k Vianociam.

Po vykonaní útoku bola pre všetky súťažiace družstvá pripravená vykurovaná budova Kultúrneho a agroturistického centra v obci Stankovany, kde si dobrovoľní hasiči mohli vychutnať vianočnú kapustnicu zabezpečenú pre všetkých súťažiacich a v teple sa najesť, vypiť čaj, prípadne varené víno alebo prezliecť do suchého oblečenia.

Na treťom mieste s časom 22,84 sekúnd sa umiestnilo družstvo DHZ Lomná, na druhom mieste s časom 22,60 sekúnd sa umiestnilo družstvo DHZ Jasenová a napokon na prvom mieste s najlepším časom 22,15 sekúnd sa umiestnilo družstvo DHZ Šútovo A.

V závere ďakujeme všetkým našim členom, ktorí svojou činnosťou, aktívnym a hlavne zodpovedným prístupom pomohli pri organizovaní prvého ročníka súťaže o vianočného kapra. Poďakovanie patrí kuchárovi pánovi Karolovi Buvalovi ml., ktorý navrhol pre súťažné družstvá vianočnú kapustnicu, ktorú všetci prítomní ohodnotili na vý-

bornú. Taktiež chceme poďakovať pánovi Petrovi Brnovi za sponzorský dar na činnosť DHZ Stankovany, ktorý si ako jeden z mála našich spoluobčanov nesmierne váži činnosť DHZ Stankovany v našej obci. Jeho úcta k nášmu zboru a slová, ktoré sa nehanbí vysloviť verejne sú pre DHZ Stankovany zadosťučinením, odmenou za činnosť, ktorú členovia DHZ Stankovany vykonávajú na úkor svojho voľného času pre rozvoj dobrovoľnej požiarnej ochrany, kultúrnej a spoločenskej činnosti a ochrany životného prostredia v obci Stankovany.

text: Peter Malcho

Miestny odbor Matice slovenskej Vás pozýva na

3. MAŠKARNÝ PLES

dňa 20. januára 2018

Miesto: Kultúrne a agroturistické centrum v Stankovanoch, so začiatkom o 20,00 hod.

Do tanca hrá: ATOMIC, Vstupné 10€

Čaká Vás bohatá tombola, občerstvenie, kultúrny program

FOLKLÓRNA SKUPINA PODŠÍP VÁS POZÝVA NA NOVÝ PROGRAM

Ket sa šeci zišli...

V NEDEĽU 7. JANUÁRA 2018
O 16.00

V KULTÚRNOM DOME
V STANKOVANOCH

TEŠÍME SA NA VÁS!

STANKOVANY

Obec Stankovany organizuje

6. obecný ples

konaný 3. februára 2018
slávnostné otvorenie o 19.00 hodine

Kultúrne a agroturistické centrum Stankovany

Kultúrny program
večera, polnočná kapustnica
občerstvenie, bufet
tombola

Vstupné 22 Eur